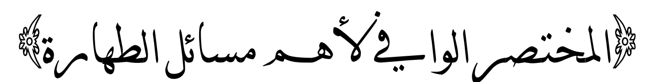
Tóm Tắt Đầy Đủ Giáo Luật Về Sự Sạch Sẽ

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامي]

Abdullah bin Muhammad Al-A'skar

Dịch Thuật: Ibn Ysa

2009 - 1430

﴿ المختصر الوافي لأهم مسائل الطهارة ﴾

((باللغة الفيتنامية))

عبد الله بن محمد العسكر

ترجمة: محمد زين بن عيسى

2009 - 1430

Lời giới Thiệu Của Shaikh, Tiến Sĩ Abdullah bin Abdur Rohman Aj-Jibreen

الحمد لله رب العالمين، وصلى الله وسلم على محمد وآله وصحبه أجمعين، وبعد:

Mọi lời ca ngợi tán dương đều kính dâng Allah Đấng Chúa Tể của vủ trụ và muôn loài. Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành đến cho vị Thiên Sứ Muhammad, cho dòng dõi của Người và cho bằng hữu của Người, amma ba'd:

Tôi đã đọc qua quyển sách này gồm có một số giáo lý về sự sạch sẽ từ chương nước cho đến chương kinh nguyệt và máu sản hậu. Tôi nhận thấy được đây là một quyển sách tốt, là sự lựa chọn đúng đắn, bởi vì trong quyển sách chứa đựng những giáo lý quan trọng trong cuộc sống (hằng ngày của người Muslim) được dẫn chứng bằng những bằng chứng cụ thể rút từ Qur'an và Sunnah đồng thời đưa ra được những ý kiến của bốn vị Imam nổi tiếng của Islam (như: Imam Abu Hanifah, Imam Malik, Imam Al-Shafiy và Imam Ahmad) và những vị Ulama nổi tiếng sau họ như Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah cùng một số Shaikh khác của Vương Quốc Saudi Arabia. Nhờ đó, làm cho người đọc an tâm hơn và tin tưởng hơn khi có được quyển sách trong tay. Tác giả của quyển sách là Abdullah bin Muhammad Al-A'skar cư trú tại thành phố Al-Khoroj, ông có rất nhiều công sức trong việc giáo dục và tuyên truyền Islam. Cầu xin Allah ban phần thưởng tốt đẹp nhất cho tác giả.

Cuối cùng cầu xin Allah ban bình an, phúc lành cho vị Nabi của chúng tôi Muhammad, cho dòng dõi của Người và bạn đường của Người.

Abdullah bin Abdur Rohman Al-Jibreen
9/4/1425 H

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Lời Tác Giả

الحمد لله رب العالمين، والعاقبة للمتقين، وأشهد أن لا إلـٰـه إلا الله وحده لا شريك لـه ولي الصالحين، وأشهد أنّ محمداً عبد الله ورسوله الأمين، بعثه الله بين يدي الساعة بشيراً ونذيراً. صلى الله وبارك عليه وعلى آله وأصحابه والتابعين، وسلم تسليماً كثيراً إلى يوم الدين. أما بعد:

Mọi lời ca ngợi tán dương đều kính dâng Allah Đấng Chúa Tể của vủ trụ và muôn loài, sự chiến thắng (chắc chắn) sẽ thuộc về những người biết kính sợ (Allah), và tôi xin tuyên thệ không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài đồng thời xin chứng nhận Muhammad là bề tôi của Allah và cũng là vị thiên sứ chính trực được Allah cử phái xuống (cho nhân loại) trước vành đai của Ngày tận thế để báo tin mừng (cho những ai tin tưởng) đồng thời khuyến cáo (những ai bất tuân). Cầu xin Allah ban bình an và hồng phúc cho Người, cho dòng dõi của Người, cho tất cả bạn hữu của Người và cho thế hệ sau họ, sự bình an vĩnh hằng cho đến Ngày tận thế. Amma ba'd:

Một trong những hồng ân vĩ đại được Allah ban cho người Muslim và nhờ nó mà y được tôn trọng đấy chính là kiến thức về tôn giáo Islam, qua đó mà y biết được điều gì bắt buộc bản thân phải thi hành và điều gì bị cấm đoán không được phép làm để rồi trở thành người tôn thờ Allah trong kiến thức và sự hiểu biết.

Và khi người Muslim tôn thờ Thượng Đế của y bằng sự hiểu biết thì đó là một trong những bằng chứng tốt đẹp, là một trong những những dấu hiệu của sự chiến thắng vẽ vang. Vì lẽ đó, chúng ta thấy Nabi ﷺ đã chứng minh cho chúng ta thấy rằng các Ulama được Allah tôn trọng và ban cho nhiều điều tốt đẹp là nhờ họ có được kiến thức Islam giống như hadith được Al-Bukhory ghi lại

عَنْ مُعَاوِيَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ يُرِدْ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ)) رواه البخاري.

Ông Muawyyah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi Allah muốn cho ai đó được tốt đẹp thì Ngài ban cho y kiến thức về tôn giáo (Islam).**"

Kiến thức về sự sạch sẽ là một trong những kiến thức quan trọng của giáo lý Islam. Vì sự hiểu biết về những giáo lý này và những vấn đề liên quan rất cần thiết cho người Muslim trong cuộc sống hằng ngày.

Từ đó, nảy sinh ra ý nghĩ rút gọn những giáo lý quan trọng liên quan đến sự sạch sẽ lại thành quyển sách nhỏ này hồng giúp cho người đọc tránh khỏi nhàm chán và để giúp cho những ai bắt đầu tìm hiểu về lĩnh vực này dễ dàng hơn.

Và tôi sẽ kể sơ lược về những gì tôi đã thực hiện trong quyển sách:

Thứ nhất: trong quyển sách này bao gồm 126 giáo lý liên quan đến sự sạch sẽ được rút ra từ mười chương: nước, vật dụng hằng ngày, tẩy rửa chất dơ, nghi thức wuđụa, chùi lên khuf (dép lê), những điều làm hư nước wuđụa, cung cách khi

vệ sinh, nghi thức tắm theo giáo lý, nghi thức Tayammum và kinh nguyệt – chứng rong kinh – máu sản hậu.

Thứ hai: đa số sau mỗi giáo lý tôi thường liệt kê tên của vị Imam đã nói ra câu nói đó trong số bốn Imam được thế giới Islam công nhận như: Imam Abu Hanifah, Imam Malik, Imam Al-Shafiy và Imam Ahmad, đồng thời liệt kê thêm những Ulama tiền bối đã đồng nhất với câu nói đó như Shaikh Al-Islam ibn Taimiyah và học trò của ông Shaikh ibn Al-Qoiyim, kế tiếp kể thêm ý kiến của những Ulama đương thời đã lựa chọn câu nói trên như: Shaikh Muhammad bin Ibrohim, Shaikh Al-Sa'dy, Shaikh Ibn Baz và Shaikh Ibn Uthaimeen.

Thứ ba: sau mỗi vấn đề đều được đưa ra một bằng chứng với mọi khả năng có thể và tôi cố gắng gom góp những bằng chứng từ những bằng chứng Soheh (chính xác) hoặc Hasan (tốt) đã được sàn lọc kỹ lưỡng từ những nhà Ulama chuyên môn về hadith như: Ibn Abdulbar Al-Andalusy, Al-Nawawy, Ibn Hajar, Ahmad Shakir, Al-Albany, Ibn Baz và những Ulama khác.

Thứ tư: tôi cố gắng xác minh những lời nói của các Ulama và ý kiến của họ ở phần chú thích và được trích từ đâu hồng giúp cho những ai có ý định tìm hiểu rộng hơn về vấn đề, hiểu sâu hơn về những lập luận và những bằng chứng của họ.

Thứ năm: việc làm này có thêm sặc sỡ hơn, hoàn hảo hơn là nhờ được Shaikh, tiến sĩ Abdullah bin Abdur Rohman Al-Jibreen thảo lại. Chính bản thân tôi đã từng bất đồng với quyển sách này sau khi đã hoàn thành nhưng tôi đã xin ý kiến của Shaikh về những giáo lý có sự tranh cải trong đó nhằm giới thiệu với người đọc về ý kiến của Shaikh trong từng vấn đề đã được lựa chọn bằng sự đồng nhất hay bất đồng và tôi được đáp lại nguyện vọng trên. Cầu xin Allah ban hồng phúc trong tuổi tác, trong việc làm và dòng dõi của Shaikh và địa vị của Shaikh được nâng lên ở trần gian và cả Ngày sau. Amin.

Kết thúc: đây là sự cố gắng hết sức của tôi nhưng sẽ không tránh khỏi sự sơ sót và sai lầm mong quí đọc giả thông cảm bỏ qua. Những phần nào đúng đắn thì đấy là phần phúc Allah ban tặng vì Ngài là Đấng vô cùng rộng lượng còn những thiếu sót hay sai lầm là từ bản thân tôi và của Shayton mà ra, Allah và Thiên Sứ của Ngài không liên can đến. Cầu xin Allah tha tội cho bề tôi và bề tôi quay về sám hối với Ngài.

Cầu xin Allah chấp nhận việc làm này và hãy biến nó thành hữu ích cho cộng đồng Islam, che chở nó tránh xa mọi sự khoe khoang phù phím và hãy ban cho chúng tôi, cha mẹ, vợ chồng, con cháu chúng tôi hòa nhập vào đoàn người đức hạnh đầy lòng tin và được ở trong ngôi vườn vĩnh hằng đầy ân phước của Ngài. Amin.

Và cuối cùng tạ ơn Allah Đấng Chúa Tể của vủ trụ và muôn loài, cầu xin bình an và hạnh phúc cho Nabi Muhammad, cho dòng dõi của Người và bạn hữu của Người.

Abdullah bin Muhammad Al-A'skar
Saudi Arabia thành phố Al-Khoroj
Ngày 09/03/1425 H
P.O Box 20101
Email: alaskar@islamway.net

CHƯƠNG I
NƯỚC

[1]- Nước sạch là nước không bị chuyển đổi một trong ba tính chất sau: màu nước - vị nước - mùi nước. Một khi đã bị chuyển đổi một trong ba tính chất trên vì lý do vật dơ rơi vào thì nước đó dơ cho dù ít hay nhiều.

Còn nếu nước không bị chuyển đổi mặc dù có vật dơ trong nước thì là vẫn nước sạch cho dù ít hơn qullatain (tức khoảng 160,5 lít) hoặc nhiều hơn, tóm lại nước bị phụ thuộc vào sự chuyển đổi chứ không phụ thuộc vào sự nhiều hay ít. Câu nói của trường phái Imam Malik[1], được Shaikh Ibn Taimiyah đồng nhất[2] và Shaikh Ibn Baz lựa chọn[3].

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ لاَ يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ)) رواه الترمذي والنسائي وصححه الإمام أحمد.

Ông Abu Sa-id ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Quả thật, nước sạch là nước không bị vật (chất) khác làm dơ.**" Hadith do Al-Tirmizy, Nasay ghi lại và được Imam Ahmad xác thực[4].

Và tất cả Ulama thống nhất rằng khi vật dơ rơi vào nước làm cho nước bị chuyển đổi thì nước đó bị dơ dù ít hay nhiều.[5]

[2]- Nước chỉ có hai loại: nước sạch và nước dơ. Ý kiến này được Shaikh Ibn Taimiyah lựa chọn[6] và Shaikh Al-Sa'dy đồng nhất[7].

** **Nước sạch**: là nước nguyên thủy tự nhiên Allah tạo ra.

** **Nước dơ**: là nước bị chuyển đổi một trong ba tính chất của nước (màu – mùi – vị) vì bị chất dơ rơi vào.

[3]- Người trong tình trạng Junụp (bắt buộc tắm theo giáo lý) không được phép tắm trong nước đứng yên không chảy như: giếng, hồ...

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لاَ يَغْتَسِلْ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ وَهُوَ جُنُبٌ)) رواه مسلم.

---

(1) Trích từ Al-Majmụa 1/163.
(2) Trích từ Majmụa Al-Fatawa 21/32, Al-Furụa 1/231.
(3) Trích từ Majmụa Fatawa và Maqolat Mutanawwiah 10/16.
(4) Trích từ Bulugh Al-Magom trang 2, hadith được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Abu Dawud hadith số 66.
(5) Trích từ Al-Ijmạ' của Ibn Al-Munzir trang 33.
(6) Trích từ Majmụa Al-Fatawa 19/236,237.
(7) Trích từ Fiq ibn Sa'dy 1/182.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Không ai được phép tắm trong nước đứng yên không chảy trong tình trạng Junụp (tắm theo giáo lý).**" Hadith do Muslim ghi lại.

Còn tiểu tiện và đại tiện trong nước đứng yên không chảy thì càng bị cấm hơn.

[4]- Đàn ông được phép tắm trong nước đã bị phụ nữ tắm và phụ nữ cũng thế được phép tắm trong nước đã bị đàn ông tắm.

** **Bằng chứng**:

عَنْ ابْنَ عَبَّاسٍ ﷺ قَالَ: ((اغْتَسَلَ النَّبِيُّ ﷺ بِفَضْلِ مَيْمُونَةَ)) رواه مسلم، ولأصحاب السنن: ((اغْتَسَلَ بَعْضُ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ ﷺ فِي جَفْنَةٍ فَجَاءَ النَّبِيُّ ﷺ يَغْتَسِلَ فَقَالَتْ: إِنِّي كُنْتُ جُنُبًا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ الْمَاءَ لاَ يُجْنِبُ)). وصححه الألباني في إرواء الغليل ١/٦٤.

Ông Ibn Abbas ﷺ thuật lại: "*Nabi ﷺ tắm nước đã bị bà Maymunah tắm.*" Hadith do Muslim ghi lại.

Và từ đường truyền khác của Os-hap Al-Sunan: vợ của Nabi ﷺ tắm trong bồn tắm, sau đó Nabi ﷺ đến tắm thì vợ Người nói: "*Tôi tắm trong tình trạng Junụp.*" Nabi ﷺ đáp: "**Còn nước thì không bị Junụp.**" Hadith được Shaikh Al-Albany xác thực trong Irwá Al-Golil 1/64.

[5]- Nước bọt của chó là dơ bẩn, vì thế, khi bị chó liếm vào vật dụng hằng ngày như: chén, dĩa, thùng, thau, nồi... bắt buộc phải đổ bỏ tất cả những gì còn lại trong vật dụng đó. Sau đó rửa bảy lần ở lần đầu tiên rửa bằng đất trộn với nước kế tiếp rửa thêm sáu lần nước.

Cách rửa này chỉ dành riêng khi bị chó liếm ngoài ra thì rửa bình thường.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((طَهُورُ إِنَاءِ أَحَدِكُمْ إِذَا وَلَغَ فِيهِ الْكَلْبُ أَنْ يَغْسِلَهُ سَبْعَ مَرَّاتٍ أُولاَهُنَّ بِالتُّرَابِ)) رواه مسلم.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Cách tẩy rửa vật dụng khi bị chó liếm là rửa bảy lần ở lần đầu tiên rửa bằng đất.**" Hadith do Muslim ghi lại.

Còn cơ thể chó thì sạch không dơ bởi vì chất dơ bẩn chỉ có trong tuyến nước bọt, phân và nước tiểu của chó mà thôi. Đây là câu nói của Imam Abu Hanifah[1] và Shaikh Ibn Taimiyah đồng nhất[2].

Dựa vào câu nói trên: ai chạm vào cơ thể chó thì không bị hư nước Wuđụa và cũng không bắt buột phải rửa tay. Bởi vì, vào thời Nabi ﷺ chó đi ra đi vào trong Masjid vậy mà Nabi ﷺ cũng như bằng hữu của Người không chú ý đến sự va chạm của chó. Nếu sự va chạm đó làm dơ bẩn là Nabi ﷺ đã giải thích cho biết rồi, đặc biệt sự giải thích không được phép chậm trễ trong lúc cần thiết.

(1) Trích từ Hashiyah ibn Abidin 1/322.
(2) Trích từ Al-Fatawa 21/530 .

[6]- Nước bị chó liếm vào mà không bị chuyển đổi thì là nước sạch, đây là câu nói của Imam Malik[1], còn khi bị chuyển đổi thì là nước dơ.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ لاَ يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ)) رواه الترمذي والنسائي وصححه الإمام أحمد.

Ông Abu Sa-id ﷺ thuật lại lời nói Nabi ﷺ: "**Quả thật, nước sạch là nước không bị vật khác làm dơ.**" Hadith do Al-Tirmizy ghi lại.

Và có thể nhận biết nước bọt của chó có trong nước hay không ? nếu có là xuất hiện chất nhờn tạo bọt trên mặt nước hoặc có mùi để phân biệt rõ ràng.

Còn nếu bị chó liếm vào chén, dĩa hoặc vật dụng nho nhỏ thì tốt nhất nên cho là dơ.

[7]- Nước bọt của mèo thì sạch. Kể cả những vật dụng bị mèo liếm cũng không bị dơ, đây là câu nói của đại đa số Ulama[2].

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ فِي الْهِرَّةِ: ((إِنَّهَا لَيْسَتْ بِنَجَسٍ إِنَّهَا مِنْ الطَّوَّافِينَ عَلَيْكُمْ)) رواه أهل السنن وصححه ابن باز في حاشية بلوغ المرام ١/٦١.

Ông Abu Qotadah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ nói về mèo: "**Nước bọt của nó không bị dơ, bởi vì nó sống xung quanh các bạn.**" Hadith do Ahlus Sunan ghi lại, được Shaikh Ibn Baz xác thực trong phần chú thích của Bulụa Al-Marom 1/61.

[8]- Cách tẩy rửa chất dơ rất đa dạng phụ thuộc vào từng loại chất dơ mà áp dụng cách tẩy rửa cho phù hợp: có khi tẩy rửa bằng nước cách này thông dụng, có khi bằng gió hoặc bằng ánh nắng mặt trời hoặc bằng đất giống như chất dơ dính vào đế giày, đế dép, có khi xả nước bớt đi hoặc thêm nước sạch vào cho đến khi không còn chất dơ nữa cách này có thể áp dụng khi cần sử dụng nước đó tiếp tục. Và có thể áp dụng những cách tẩy rửa hiện đại hơn đến khi sạch mới thôi.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَنَسِ بْنَ مَالِكٍ ﷺ فِي قِصَّةِ بَوْلِ الأَعْرَابِيِّ الَّذِي بَالَ فِي طَائِفَةِ الْمَسْجِدِ فَأَمَرَ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يَصُبَّ عَلَى بَوْلِهِ ذَنُوبٌ مِنْ مَاءٍ فَأُهْرِيقَ عَلَيْهِ. متفق عليه.

Ông Anas bin Malik ﷺ kể lại câu chuyện người Arập du mục đái trong Masjid vậy mà Nabi ﷺ chỉ ra lệnh xối một thùng nước lên nước tiểu. Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

** **Bằng chứng:** cho sự tẩy rửa bằng đất.

(1) Trích từ Bidayah Al-Mujtahid 1/51.
(2) Trích từ Al-Istizkar 1/203, Al-Majmụa 1/225, Al-Mụny 1/70.

عَنْ امْرَأَةٍ مِنْ بَنِي عَبْدِ الأَشْهَلِ قَالَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ: إِنَّ لَنَا طَرِيقًا إِلَى الْمَسْجِدِ مُنْتِنَةً فَكَيْفَ نَفْعَلُ إِذَا مُطِرْنَا ؟ قَالَ ﷺ: ((أَلَيْسَ بَعْدَهَا طَرِيقٌ هِيَ أَطْيَبُ مِنْهَا)) قَالَتْ: بَلَى. قَالَ: ((فَهَذِهِ بِهَذِهِ)) رواه أبـــو داود وصححه الألباني في مشكاة المصابيل حديث رقم ٥١٢.

Có người phụ nữ thuộc dòng họ Abdul Ashhal nói với Nabi ﷺ: con đường dẫn đến Masjid của chúng tôi rất dơ nhất là khi trời đổ mưa, vậy chúng tôi phải làm sao ? Nabi ﷺ đáp: "**Không phải con đường sau nó sạch sẽ hơn sao ?**" đúng rồi, người phụ nữ đáp. Nabi ﷺ tiếp: "**Vậy phần đất sạch sẽ tẩy chất dơ đó.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại, hadith được Shaikh Al-Albany xác thực trong Mishkah Al-Masobeeh hadith số 512.

[9]- Phần cơ thể bị chặt đứt khỏi động vật đang sống là cấm dùng bởi vì đã trở thành xác chết(1) ngoại trừ lông thì sạch được phép sử dụng bởi vì có lợi.

** <u>**Bằng chứng**</u>**:**

عَنْ أَبِي وَاقِدٍ اللَّيْثِي ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((مَا قُطِعَ مِنْ الْبَهِيمَةِ وَهِيَ حَيَّةٌ فَهِيَ مَيْتَةٌ)) أخرجه أبـــو داود والترمذي صححه الألباني في بلوغ المرام ٦٥/١.

Ông Abu Waqid Al-Laithy ﷺ thuật lại lời nói Nabi ﷺ: "**Những phần bị chặt đứt khỏi cơ thể động vật đang sống là xác chết.**" Hadith do Abu Dawud và Tirmizy ghi lại, được Shaikh Ibn Baz xác thực trong phần chú thích của Bulụa Al-Marom 1/65.

[10]- Xác chết động vật được chia làm hai loại (ngoại trừ động vật biển bởi vì tất cả động vật biển điều được phép dùng còn những động vật không có máu như: ruồi, muỗi... sẽ được giải thích kỷ hơn ở câu số 27 còn xác con heo thì cấm sử dụng trong mọi hoàn cảnh dù sống hay chết.)

a) Những gì thuộc chất sừng là sạch như: răng hàm, xương, lông mã... câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah(2), được Shaikh Ibn Taimiyah lựa chọn và được cho là câu nói của đa số những nhà Ulama tiền bối(3).

** <u>**Bằng chứng**</u>**:**

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَرَّ بِشَاةٍ مَيِّتَةٍ فَقَالَ: ((هَلاَّ اسْتَمْتَعْتُمْ بِإِهَابِهَا)) قَالُوا: إِنَّهَا مَيِّتَةٌ. قَالَ: ((إِنَّمَا حَرُمَ أَكْلُهَا)) متفق عليه.

Ông Ibn Abbaas ﷺ kể: Nabi ﷺ đi ngang qua con trừu chết rồi nói: "**Tại sao các bạn không sử dụng da của con trừu này ?**" Những bạn hữu đáp: vì nó đã chết. Nabi ﷺ tiếp: "**Chỉ bị cấm ăn mà thôi.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

Shaikh Ibn Taimiyah nói: "*...qua đó lý do xác chết động vật bị cho là dơ bởi vì máu bị ứ động trong xác còn những động vật không có máu khi chết không bị ứ*

(1) Trích từ Al-Mụny 1/99-100.
(2) Trích từ Bida-é Al-Sona-é 1/200.
(3) Trích từ Majmụa Al-Fatawa 21/100.

động máu thì sẽ không bị dơ. Vậy xương và những gì tương tự không bao giờ dơ." Trích từ Al-Fatawa 21/99.

b) Tất cả Ulama cho rằng những gì ở thể đặc như: thịt, máu, gân là những phần dơ. Trích từ Al-Majmụa 1/291.

CHƯƠNG II
VẬT DỤNG HẰNG NGÀY

[11]- Cấm ăn uống trong vật dụng bằng vàng, bằng bạc. Và ước tính trong những trọng tội.

** **Bằng chứng:**

عَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((لاَ تَشْرَبُوا فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَلاَ تَأْكُلُوا فِي صِحَافِهَا فَإِنَّهَا لَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَنَا فِي الآخِرَةِ)) متفق عليه.

Ông Huzaifah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Không được ăn uống trong chén bát bằng vàng bằng bạc. Những vật dụng đó của họ (người ngoại đạo) ở trần gian và của chúng ta ở Ngày sau.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ﷺ قَالَتْ: قَالَ ﷺ: ((الَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ إِنَّمَا يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِه نَارَ جَهَنَّمَ)) متفق عليه.

Và bà Ummu Salamah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Người mà ăn uống trong vật dụng bằng vàng bằng bạc chẳng khác nào y tự kéo lửa hỏa ngục vào bụng.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[12]- Không được phép sử dụng vật dụng bằng vàng bằng bạc kể cả sử dụng trang trí nội thất... Đây là câu nói được đại đa số Ulama đồng nhất[1].

Shaikh Ibn Al-Qoiyim nói về giáo lý này: *lệnh cấm này không có gì phải nghi ngờ gì cả đối với người hiểu biết.*

** **Bằng chứng:** qua lời nói Nabi ﷺ: "**Những vật dụng đó của họ (người ngoại đạo) ở trần gian và của chúng ta ở Ngày sau.**" Đây chính là lý do cấm sử dụng và để dành cho người Muslim sử dụng vào Ngày sau.

- Phụ nữ được phép sử dụng vàng bạc làm nữ trang.
- Còn đối với nam thì không được phép sử dụng vàng để làm trang sức mà chỉ được sử dụng bạc để làm nhẫn đeo còn những trang sức khác thì có sự tranh luận.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ ﷺ: ((وَلَكِنْ عَلَيْكُمْ بِالْفِضَّةِ الْعَبُوا بِهَا لَعِبًا الْعَبُوا بِهَا لَعِبًا)) رواه أحمد.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**... Nhưng các bạn được phép sử dụng bạc, hãy dùng như thể trò chơi.**" Hadith do Ahmad ghi lại.

Ai lấy nước Wuđụa trong vật dụng bằng vàng hoặc bằng bạc và biết rằng bị cấm sử dụng thì y phải gánh tội đó nhưng nước Wuđụa đúng được công nhận. Đây là câu nói của đại đa số Ulama [2] và Shaikh Ibn Uthaimeen đồng nhất[3].

---

(1) Trích từ Al-Majmụa 1/305, Fath Al-Bary 10/97. Để hiểu rộng hơn sự tranh luận tham khảo thêm sách Al-Mahally của Ibn Hazim 1/215-216.

(2) Trích từ Al-Majmụa 1/307.

(3) Trích từ Al-Sharh Al-Mumté' 1/64.

[14]- Được phép hàn vật dụng khi bị gãy bằng bạc nhưng phải tuân theo bốn điều kiện sau[1]:

1- Chỉ làm chốt gài, không được làm nắp đậy hoặc tay cầm.
2- Chỉ sử dụng số lượng ít khi hàn.
3- Chỉ được sử dụng bạc không được sử dụng vàng.
4- Chỉ sử dụng khi thật cần thiết.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﷺ: ((أَنَّ قَدَحَ النَّبِيِّ ﷺ انْكَسَرَ فَاتَّخَذَ مَكَانَ الشَّعْبِ سِلْسِلَةً مِنْ فِضَّةٍ.)) رواه البخاري.

Ông Anas bin Malik ﷺ kể: "*Cái tách của Nabi ﷺ bị vỡ thế là Người dùng bạc kết lại.*" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

Còn hàn bằng vàng thì không được phép trừ khi trong tình trạng vô cùng bắt buộc thí dụ như không có gì để thay thế mà chỉ có vàng và không được so sánh vàng như bạc.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَرْفَجَةَ بْنِ أَسْعَدَ ﷺ: ((أَنَّهُ قُطِعَ أَنْفُهُ يَوْمَ الْكُلَابِ فَاتَّخَذَ أَنْفًا مِنْ وَرِقٍ فَأَنْتَنَ عَلَيْهِ، فَأَمَرَهُ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يَتَّخِذَ أَنْفًا مِنْ ذَهَبٍ.)) رواه الترمذي.

Ông Arfajah bin Asad ﷺ bị chén đứt lổ mũi trong trận Dâumul Kulaab sau đó được ông thay bằng mũi bạc nhưng nó lại làm cho mũi ông hôi thối. Thế là, Nabi ﷺ ra lệnh cho ông thay bằng mũi vàng. Hadith do Al-Tirmizy ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Al-Tirmizy hadith số 1770.

[15]- Da xác động vật chết là sạch (được phép sử dụng) nhưng phải qua sự thuộc da và với điều kiện là động vật đó trong số động vật được cho là sạch trong lúc còn sống như: trâu, bò, lạc đà..., đây là câu nói được đa số Ulama đồng nhất như Imam Al-Shafiy[2], Imam Ahmad[3] và là một trong hai câu nói của Shaikh Ibn Taimiyah[4].

** **Bằng chứng:** cho việc da được phép sử dụng sau khi thuộc da.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((إِذَا دُبِغَ الإِهَابُ فَقَدْ طَهُرَ)) رواه مسلم.

Ông Ibn Abbas ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Nếu da đã qua khâu thuộc da thì trở thành da sạch.**" Hadith do Muslim ghi lại.

[16]- Được phép sử dụng vật dụng của người đa thần dưới sự phân tích sau:

a) Khi thấy chất dơ dính trong vật dụng như thịt heo chẳng hạn thì bắt buộc phải rửa lại trước khi sử dụng.

b) Khi không nhìn thấy chất dơ trong vật dụng nhưng biết được rằng họ là nhóm người thường xuyên đựng chất dơ trong vật dụng của họ (như thịt, mỡ

(1) Trích từ Al-Sharh Al-Mumté' 1/64.
(2) Trích từ Al-Iqná' fi hal alfadth Abi Shujá' 1/102.
(3) Trích từ Al-Insof 1/162.
(4) Trích từ Al-Mosdar Al-Sabiq 1/163.

heo...) nếu sử dụng trước khi rửa sẽ bị Kirohah (tức làm thì không bị phạt nhưng không làm thì được thưởng).

c) Nếu như biết rằng họ không bao giờ đựng chất dơ trong vật dụng của họ thì được phép sử dụng trước khi rửa và cũng không bị Kirohah.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيُّ ﷺ قَالَ: فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا بِأَرْضِ أَهْلِ الْكِتَابِ فَنَأْكُلُ فِي آنِيَتِهِمْ ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((لاَ تَأْكُلُوا فِيهَا إِلاَّ أَنْ لاَ تَجِدُوا غَيْرَهَا فَاغْسِلُوهَا وَكُلُوا فِيْهَا)) متفق عليه.

Ông Abu Tha'labah Al-Khushany ﷺ nói với Nabi ﷺ: "*Thưa Thiên Sứ! Chúng tôi ở trong thuộc địa người Ahl Al-Kitap (Do Thái giáo và Thiên Chúa giáo) nên chúng tôi ăn trong vật dụng của họ.*" Nabi ﷺ nói: "**Các anh không được ăn trong vật dụng đó trừ khi các anh không tìm thấy cái nào khác, khi đó hãy rửa trước khi sử dụng.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

CHƯƠNG III
TẨY SẠCH CHẤT DƠ

[17]- Cấm người Muslim tàn trử rượu kể cả không dùng để uống.

Còn vấn đề rượu chuyển đổi thành giấm thì được phân tích như sau:

a) Nếu rượu tự chuyển đổi thành giấm không bị con người tác động giống như được để lâu ngày hoặc do môi trường tự nhiên tác động như ánh nắng hoặc là bóng râm trở thành giấm thì là giấm sạch được phép sử dụng. Vấn đề này được tất cả Ulama thống nhất.Trích từ Majmụa Fatawa Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah 21/71.

b) Nếu rượu do con người tái tạo lại thành giấm như thêm vào rượu bánh mì hoặc củ hành hoặc muối hoặc thêm giấm thật nhiều vào rượu hoặc phơi nắng hoặc ủ thì cấm sử dụng. Đây là câu nói được đa Imam đồng nhất[1].

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَنَسِ بِنْ مَالِك ﷺ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنْ الْخَمْرِ تُتَّخَذُ خَلاًّ ؟ فَقَالَ: ((لاَ)) رواه مسلم.

Ông Anas bin Malik ﷺ kể: *có người hỏi Nabi ﷺ về rượu được tái tạo lại thành giấm ?* Nabi ﷺ đáp: "**Không (được dùng).**" Hadith do Muslim ghi lại.

[18]- Rượu là chất dơ trên phương diện giáo lý chứ không phải rượu là chất dơ, thí dụ quần áo bị dính rượu không bắt buộc phải giặt rửa. Đây là câu nói của Robiah, Al-Laith và Al-Muzany[2] và được Shaikh Ibn Uthaimeen đồng nhất[3].

** **Bằng chứng:** vào thời Nabi ﷺ trước khi rượu bị cấm mọi người rất thích uống rượu rất có thể họ sẽ làm đổ lên quần áo họ. Sau đó, (khi rượu bị cấm) họ đổ toàn bộ số rượu ra đường làm cho các con đường Madinah chìm ngập trong rượu cả tuần lễ và rượu chảy thành dòng vậy mà Nabi ﷺ không ra lệnh các bằng hữu hãy thận trọng khi đến Masjid cũng không ra lệnh phải lấy nước Wuđụa lại hay phải giặt quần áo dính phải rượu. Điều đó chứng minh rằng trong nguyên thủy rượu là chất sạch.

[19]- Dựa vào những gì chứng minh trên không có vấn đề gì khi sử dụng rượu trong lĩnh vực khác ngoài uống, đặc biệt sử dụng khi cần thiết như dùng khử trùng trong y học. Thậm chí có cho rằng rượu là chất dơ đi chăng nữa thì cũng không có vấn đề gì khi sử dụng chất dơ làm thuốc miễn sao không uống. Trích từ Ahkam Al-Jarohah Al-Tibby trang 286.

Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah nói trong Majmụa Al-Fatawa 24/270: "*chữa bệnh bằng cách ăn mỡ heo là bị cấm nhưng dùng để băng bó sau đó rửa lại thì được phép nhưng phải ngoài những giờ dâng lễ Solah và trong vấn đề này có sự tranh cải rất sôi nổi. Nhưng kết luận là được phép bởi vì trong giáo lý cho phép sử dụng khi cần thiết và những gì được phép sử dụng khi cần thiết thì được phép dùng để chữa bệnh.*"

---

(1) Trích từ Al-Majmụa 2/594.
(2) Trích từ Al-Majmụa 1/581, Adthwá Al-Bayan 2/99.
(3) Trích từ Al-Sharh Al-Mumté' 1/366.

[20]- Cấm ăn thịt lừa.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﷺ قَالَ لَمَّا يَوْمَ خَيْبَرٍ أَمَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ أَبَا طَلْحَةَ فَنَادَى: ((إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يَنْهَيَانِكُمْ عَنْ لُحُومِ الْحُمُرِ الأَهْلِيَّةِ فَإِنَّهَا رِجْسٌ)) متفق عليه.

Ông Anas bin Malik ﷺ thuật lại: trong trận chiến Khoibar Nabi ﷺ ra lệnh ông Abu Tolhah báo với mọi người rằng: "**Quả thật, Allah và Thiên Sứ của Ngài cấm mọi người ăn thịt lừa, bởi vì thịt đó bẩn thiểu.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[21]- Nước bọt của lừa là sạch không dơ kể cả nước bọt của thú dữ cũng vậy như: sư tử, beo, chó sói. Đây là câu nói của Imam Malik, Imam Al-Shafiy[(1)] và là một trong hai câu nói của Imam Ahmad[(2)].

** **Bằng chứng:**

عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ أَنَتَوَضَّأُ بِمَا أَفْضَلَتِ الْحُمُرُ ؟ قَالَ: ((نَعَمْ، وَبِمَا أَفْضَلَتِ السِّبَاعُ)) رواه الدار قطني.

Ông Jabir ﷺ kể: *có người nói với Nabi ﷺ: chúng tôi có được phép lấy nước Wuđụa trong nước đã bị lừa uống không ?* Nabi ﷺ đáp: "**Được và cả trong nước đã bị thú dữ uống.**" Hadith do Al-Daru Qutny ghi lại.

[22]- Tất cả Ulama thống nhất rằng tất cả động vật được phép ăn thịt thì nước bọt của chúng sạch. Trích từ Al-Ijmạ trang 33 và Al-Mụny 1/70.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَمْرِو بْنِ خَارِجَةَ ﷺ قَالَ: ((خَطَبَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِمِنًى وَهُوَ عَلَى رَاحِلَتِهِ وَلُعَابُهَا يَسِيلُ عَلَى كَتِفَيَّ.)) رواه أحمد وابن ماجة وصححه الألباني في إرواء الغليل ٨٨/٦.

Ông Amr bin Khorijah ﷺ kể: "*Thiên Sứ ﷺ nói thuyết giảng ở Mina trong khi Người ngồi trên con lạc đà và nước bọt của lạc đà chảy lên đôi vai tôi*". Hadith do Ahmad và Ibn Majah ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Irwá Al-Gholil 6/88.

[23]- Chất lỏng được xuất ra từ dương vật nam được chia làm nhiều loại và mỗi loại có giáo lý riêng:

1- Nước tiểu: tất cả Ulama thống nhất rằng nước tiểu là nước dơ vì vậy bắt buộc phải rửa dương vật sau khi tiểu trước khi lấy nước Wuđụa.

2- Nước Wađy: là nước có màu trắng nhỏ giọt sau khi tiểu và nước này được tính là như nước tiểu.

3- Tinh trùng: là nước trắng đục dạng đặc có mùi hôi được chảy ra rất mạnh khi đạt được khoái cảm. Tinh trùng là chất sạch không dơ nhưng sau khi xuất tinh

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/67.
(2) Trích từ Al-Kafi 1/28.

bắt buộc phải tắm theo giáo lý đối với ai muốn dâng lễ Solah hoặc đọc Qur'an... còn khi dính lên quần áo không bắt buộc phải giặt rửa chỉ cần dùng móng tay cạo sạch là được.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ قَالَتْ: ((لَقَدْ كُنْتُ أَحُكُّ الْمَنِي يَابِسًا بِظُفْرِي مِنْ ثَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ)) رواه مسلم، وفي لفظ له: ((لَقَدْ كُنْتُ أَفْرُكُهُ مِنْ ثَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَرْكًا فَيُصَلِّي فِيهِ))

Bà A-y-shah ﷺ phu nhân Nabi ﷺ kể: "*Tôi đã từng cạo tinh trùng bị dính khô trên áo của Nabi ﷺ bằng móng tay tôi.*" Hadith do Muslim ghi lại.

Và từ đường truyền khác cũng do Muslim ghi lại Bà nói: "*Tôi từng cạo tinh trùng (bằng móng tay) dính trên áo Nabi ﷺ sau đó Người mặc nó dâng lễ Solah.*"

4- Nước Mazy: là nước trong suốt không mùi chảy ra rất ít khi bắt đầu hương phấn. Khi ra nước Mazy bắt buộc phải rửa dương vật và tinh hoàn trước khi lấy nước Wuđụa còn quần áo bị dính phải nước này thì phải rửa sạch hoặc thay đồ khác vì nước Mazy là chất dơ.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَلِيٍّ بِنْ أَبِي طَالِب ﷺ قَالَ: كُنْتُ رَجُلاً مَذَّاءً وَكُنْتُ أَسْتَحْيِي أَنْ أَسْأَلَ النَّبِيَّ ﷺ لِمَكَانِ ابْنَتِهِ فَأَمَرْتُ الْمِقْدَادَ بْنَ الأَسْوَدِ فَسَأَلَهُ، فَقَالَ: ((يَغْسِلُ ذَكَرَهُ وَيَتَوَضَّأُ)) متفق عليه.

Ông Aly bin Abu Tolip ﷺ kể: *trước kia tôi thường bị ra nước Mazy nhưng tôi lại mắc cở không dám hỏi Nabi ﷺ về cách xử sự vấn đề này vì con gái Người cũng ở đó nên tôi nhờ ông Al-Miqdaad bin Al-Aswad hỏi dùm thế là ông ta hỏi được* Nabi ﷺ đáp: "**Chỉ cần rửa dương vật và lấy nước Wuđụa.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[24]- Chất lỏng được xuất ra từ cửa mình phụ nữ được chia làm nhiều loại và mỗi loại có giáo lý riêng:

1- Nước tiểu: là nước dơ như được nói ở nước tiểu nam.

2- Máu kinh nguyệt: là máu dơ khi có kinh cấm dâng lễ Solah, nhịn chay và bắt buộc phải tắm theo giáo lý khi hết chu kỳ kinh đối với người có khả năng sử dụng nước còn đối với ai không có khả năng thì bắt buộc phải Tayammum.

3- Nước xuất ra do mộng tinh: thì được tính như tinh trùng của nam và bắt buộc phải tắm theo giáo lý.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ﷺ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَحْيِي مِنْ الْحَقِّ. فَهَلْ عَلَى الْمَرْأَةِ مِنْ غُسْلٍ إِذَا احْتَلَمَتْ ؟ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((نَعَمْ، إِذَا رَأَتْ الْمَاءَ)) متفق عليه.

Bà Ummu Salamah ﷺ kể: *Thưa Thiên Sứ! Qủa thật, Allah không bao giờ thổ thẹn về sự thật. Vậy đối với phụ nữ có bắt buộc tắm theo giáo lý khi mộng tinh không?* Nabi ﷺ đáp: "**Có, nếu cô ta thấy nước xuất ra.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

4- Những chất lỏng được tiết ra từ cửa mình phụ nữ làm cho luôn bị ẩm ướt chất này sạch không dơ và chất này được xem như tuyến mồ hôi trên cơ thể. Đây

là câu nói trội nhất của trường phái Abu Hanifah[(1)] và cũng là câu nói được trường phái Imam Ahmad chọn[(2)], đã được Imam Al-Nawawy đồng nhất[(3)].

Khi bị tình trạng nêu trên tốt nhất phụ nữ nên lấy nước Wuđụa nếu muốn dâng lễ Solah hay cầm Qur'an.

5- Máu rong kinh: là máu dơ bắt buộc phải lấy nước Wuđụa nhưng nếu bị rong kinh kéo dài thì được phép dâng lễ Solah và nhịn chay cũng không bắt buộc tắm theo giáo lý khi đã kết thúc như bị kinh nguyệt. (sẽ được giải thích kỷ hơn trong chương nói về kinh nguyệt.)

[25]- Khi bị nước tiểu của em bé dính lên quần áo hoặc thảm thì giáo lý như sau:

1- Nếu là bé trai chưa biết ăn chỉ bú hoặc uống mật ong hoặc uống thuốc hoặc những gì tương tự thì tẩy sạch bằng cách rưới nước lên chỗ bị dính nước tiểu là được.

2- Nếu là bé trai đã biết ăn dậm thì cách tẩy sạch bắt buộc phải giặt (rửa) sạch chổ đã bị dính nước tiểu.

3- Nếu là bé gái thì cách tẩy rửa bắt buộc phải giặt (rửa) những nơi bị dính nước tiểu cho dù bé gái còn bú chưa biết ăn đi chăng cũng vậy.

** <u>**Bằng chứng:**</u>

عَنْ أَبِي السَّمْحِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: ((يُغْسَلُ مِنْ بَوْلِ الْجَارِيَةِ وَيُرَشُّ مِنْ بَوْلِ الْغُلاَمِ)) رواه أبو داود والنسائي وصححه الألباني صحيح النسائي حديث رقم ٣٠٣.

Ông Abu Al-Samh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Nước tiểu của bé gái thì giặt (rửa) và rưới nước lên nước tiểu của bé trai.**" Hadith do Abu Dawud và Al-Nasay ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Al-Nasay hadith số 303.

[26]- Nước tiểu của động vật được chia làm hai loại:

1- Nước tiểu của động vật được phép ăn thịt là sạch kể cả phân của chúng, đây là câu nói của trường phái Imam Ahmad[(4)] được Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah đồng nhất.

Shaikh Al-Islam nói: "*Nước tiểu, phân và tinh dịch của động vật được phép ăn thịt thì sạch, không có một bằng hữu nào của Nabi cho là dơ cả. Ngược lại, câu nói nước tiểu của chúng dơ là câu nói mới đây không có nguồn gốc từ các bằng hữu.*" Trích từ Al-Tiyarot trang 42.

** <u>**Bằng chứng:**</u>

عَنْ أَنَسِ بنْ مَالِك ﷺ قَالَ: ((أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يُصَلِّي فِي مَرَابِضِ الْغَنَمِ قَبْلَ أَنْ يُبْنَى الْمَسْجِد.)) رواه مسلم.

---

(1) Trích từ Hashiyah của Ibn Abideen 1/274.
(2) Trích từ Al-Insof 1/352.
(3) Trích từ Sharh Muslim 2/531.
(4) Trích từ Al-Sharh Al-Kabir 2/345, Masail của Imam Ahmad do con Imam Soleh ghi lại trang 72, Al-Ikhtiyarot Al-Fiqhiyah trang 42.

Ông Anas bin Malik ﷺ kể: "*Trước khi xây dựng Masjid Nabi ﷺ đã dâng lễ Solah trong chuồng dê.*" Hadith do Muslim ghi lại.

Và trong chuồng dê thì làm sao tránh khỏi nước tiểu và phân.

Bên cạnh đó Nabi ﷺ còn ra lệnh cho nhóm người Al-Urony uống nước tiểu và sữa của lạc đà để chữa bệnh. Hadith do Al-Bukhory ghi lại từ Anas.

Nếu nước tiểu dơ thì Nabi ﷺ không ra lệnh cho uống còn nếu nói được phép uống trong tình thế rất cần thiết là Nabi ﷺ đã ra lệnh cho rửa miệng và rửa vật dụng của họ rồi.

2- Nước tiểu của động vật không được phép ăn thịt là bẩn thiểu.

[27]- Máu được chia làm nhiều loại và mỗi loại có giáo lý riêng:

1- Máu dơ bẩn được chia làm ba loại:

a) Máu chảy ra từ bộ phận sinh dục và hậu môn.

b) Máu chảy ra từ động vật dơ bẩn.

c) Máu bị cắt cổ.

2- Máu sạch được chia làm bốn loại:

a) Máu cá, máu cá voi và máu tất cả động vật sống ở biển bởi vì xác chết của chúng sạch (được phép ăn).

** **Bằng chứng**:

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ ﷺ فِي الْبَحْرِ: ((هُوَ الطَّهُورُ مَاؤُهُ الْحِلُّ مَيْتَتُهُ)) رواه أهل السنن.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ nói về biển: "**Nước biển là nước sạch, động vật chết của biển được phép ăn.**" Hadith do Ahl Al-Sunan ghi lại.

b) Máu ít không chảy thành dòng như máu của ruồi, muỗi. Nếu quần áo bị dính loại máu này vẫn được cho là sạch không bắt buộc phải giặt (rửa).

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((إِذَا وَقَعَ الذُّبَابُ فِي شَرَابِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ، ثُمَّ لِيَنْزِعْهُ، فَإِنَّ فِي إِحْدَى جَنَاحَيْهِ دَاءً وَالْأُخْرَى شِفَاءً)) رواه البخاري.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lời Nabi ﷺ: "**Khi bị ruồi rơi vào thức uống của các bạn thì hãy nhấn chìm nó xuống sau đó vớt ra bỏ. Bởi vì một trong hai cánh của ruồi có chứa chất độc và cánh còn lại chứa thuốc giải.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

c) Máu bị tồn động trong thịt động vật sau khi cắt cổ (theo giáo lý Islam) như: trong gân cổ, tim, gan. Máu này là máu sạch ít nhiều cũng vậy.

d) Máu người là máu sạch ngoại trừ máu chảy ra từ hậu môn và bộ phận sinh dục.

** **Bằng chứng**:

Trong nguyên thủy máu là sạch cho đến khi có bằng chứng chứng minh máu đó dơ và không có bằng chứng nào rõ ràng cụ thể chứng minh rằng máu người là máu dơ cả ngoại trừ máu kinh nguyệt, nhất là trên cơ thể con người có nhiều loại máu chảy ra như: máu cam, máu giác nẻ, máu bị thương... nếu các loại máu đó là thuộc loại máu dơ là Nabi ﷺ đã giải thích cho chúng ta biết rồi.

Và trước kia những bằng hữu của Nabi ﷺ họ dâng lễ Solah trong tình trạng thương tích trên người và máu của họ đang chảy trên quần áo, vậy mà Nabi ﷺ không ra lệnh bảo họ phải giặt (rửa) hay cẩn thận về máu đó cả.

CHƯƠNG IV
WUĐỤA

(là tẩy rửa những phần cơ thể bắt buộc theo giáo lý để dâng lễ Solah, Tawfaf...)

[28]- Dùng Siwak là một trong những điều khuyến khi lấy Wuđụa, trước khi lấy Wuđụa và đang xúc miệng.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ مَعَ كُلِّ وُضُوءٍ)) أخرجه مالك وأحمد وصححه ابن عبد البر في التمهيد ١/٤٧٢.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Nếu không khó khăn cho cộng đồng Ta thì Ta đã ra lệnh họ phải sử dụng Siwak trong mỗi khi lấy Wuđụa.**" Hadith do Malik và Ahmad ghi lại, được Ibn Abdul Bar xác thực trong Al-Tamheed 1/472.

Bên cạnh đó Siwak còn khuyến khích sử dụng trong năm thời khắc khác:

1- Trong mỗi lần dâng lễ Solah.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلاَةٍ)) أخرجه مسلم.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Nếu không khó khăn cho cộng đồng Ta thì Ta đã ra lệnh họ phải sử dụng Siwak trong mỗi khi dâng lễ Solah.**" Hadith do Muslim ghi lại.

2- Mỗi khi thức dậy.

** **Bằng chứng**:

عَنْ حُذَيْفَةَ ﷺ قَالَ: ((كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا قَامَ مِنْ اللَّيْلِ يَشُوصُ فَاهُ بِالسِّوَاكِ.)) رواه الشيخان.

Ông Huzaifah ﷺ kể: "*Trước kia, mỗi khi thức dậy vào ban đêm Nabi ﷺ thường sử dụng Siwak chà răng.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

3- Mỗi khi bước vào nhà.

** **Bằng chứng**:

عَنْ شُرَيْحٍ قَالَ: سَأَلْتُ عَائِشَةَ ﷺ: بِأَيِّ شَيْءٍ كَانَ يَبْدَأُ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ ؟ قَالَتْ: بِالسِّوَاكِ. رواه مسلم.

Ông Shuraih ﷺ kể: "*Tôi đã hỏi bà A-y-shah rằng: mỗi khi bước vào nhà Nabi ﷺ làm việc gì đầu tiên ?*" bà A-y-shah đáp: "*Người sử dụng Siwak.*"

4- Mỗi khi đọc Qur'an.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَلِي بِنْ أَبِي طَالِب ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((إِنَّ الْمُصَلِّي إِذَا قَرَأَ فِي الصَّلاَةِ فَإِنَّ المَلَكَ يَدْنُو مِنْهُ حَتَّى يَضَعَ فَاهُ عَلَى فِيْهِ، فَمَا يَخْرُجُ مِنْ فَمِ الْمُصَلِّي فَإِنَّهُ فِي فَمِ المَلَكِ)) رواه البزار وصححه الألباني في صحيح الترغيب حديث رقم ٢١٥.

Ông Aly bin Abu Tolip ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Quả thật, người dâng lễ Solah mỗi khi đọc Qur'an trong lúc dâng lễ thì khi đó Thiên Thần đến thật gần y đến nỗi Thiên Thần đặt cả miệng mình lên miệng của người dâng lễ, và bất cứ gì xuất ra từ miệng người dâng lễ sẽ đi vào miệng của Thiên Thần.**" Hadith do Al-Bazzar ghi lại, đã qua sự xác thực của Shaikh Al-Albany trong Soheh Al-Targhip hadith số 215.

5- Mỗi khi cần thiết như cảm thấy miệng có mùi khó chịu...

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ قَالَ النَّبِيِّ ﷺ: ((السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ)) رواه أحمد والنسائي وحسن إسناده ابن حجر في هداية الرواة ١/٢١٤.

Phu nhân Nabi ﷺ bà A-y-shah ﷺ thuật lại lời Người ﷺ: "**Al-Siwak là loại làm sạch miệng làm hài lòng Thượng Đế.**" Hadith do Ahmad và Al-Nasay ghi lại, được Ibn Hajar xác thực đường truyền trong Hidayah Al-Ruwat 1/214.

[29]- Nghi thức lấy Wuđụa được trích ra từ lời kể của ông Humron:

عَنْ حُمْرَانَ مَوْلَى عُثْمَانَ ﷺ: ((أَخْبَرَهُ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ ﷺ دَعَا بِوَضُوءٍ فَتَوَضَّأَ فَغَسَلَ كَفَّيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ مَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ وَاسْتَنْثَرَ، ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ غَسَلَ يَدَهُ الْيُمْنَى إِلَى الْمِرْفَقِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ غَسَلَ يَدَهُ الْيُسْرَى مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ مَسَحَ رَأْسَهُ، ثُمَّ غَسَلَ رِجْلَهُ الْيُمْنَى إِلَى الْكَعْبَيْنِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ غَسَلَ الْيُسْرَى مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ تَوَضَّأَ نَحْوَ وُضُوئِي هَذَا.)) متفق عليه.

Ông Humron người hầu Usman bin Affan ﷺ thuật lại cách lấy Wuđụa của Chủ: "*Ông Usman cho gọi nước Wuđụa và lấy nước Wuđụa: đầu tiên ông rửa hai bàn tay ba lần, kế tiếp súc miệng súc mũi rồi hỉ ra, kế tiếp rửa mặt ba lần, kế tiếp rửa tay phải đến cù chỏ ba lần sau đó rửa tay trái như tay phải, kế tiếp vuốt đầu, kế tiếp rửa chân phải đến mắt cá ba lần sau đó rửa chân trái như chân phải.*" Cuối cùng Usman nói: "*Tôi thấy Thiên Sứ ﷺ lấy Wuđụa giống như Wuđụa tôi vậy.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[30]- Rửa hai bàn tay là điều khuyến khích làm chứ không bắt buộc ngoại trừ ngủ thức dậy vào ban đêm, khi đó không được thọt tay vào ca nước đựng nước Wuđụa mà phải rửa tay ở ngoài ca. Đây là câu trội nhất của trường phái Imam Ahmad. Trích từ Zad Al-Mustaqné' trang 9.

Shaikh Muhammad bin Ibrohim nói: "*Không được phép thọt tay vào nước Wuđụa trước khi rửa tay ba lần, nếu làm thế thì y đã cải lời Nabi ﷺ và mang tội chống lại mệnh lệnh Thiên Sứ ﷺ.*" Trích từ Majmụa Al-Fatawa 2/29.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ ﷺ: ((إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ فَلَا يَغْمِسْ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثًا، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ)) متفق عليه.

Ông Abu Hurairoh ؓ thuật lại lời Nabi: "**Khi các bạn thức dậy thì không được phép thọt tay vào ca (đựng nước Wuđụa) cho đến khi rửa ba lần. Bởi vì các bạn không biết rằng tay của các bạn đặt ở đâu.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

Ở đây xảy ra hai vấn đề:

Thứ nhất: Chỉ bắt buộc rửa tay sau khi thức dậy vào ban đêm đối với ai muốn lấy Wuđụa thì phải rửa ở ngoài trước khi đưa tay vào trong ca đựng nước Wuđụa.

** **<u>Bằng chứng</u>:** cho việc chỉ bắt buộc rửa tay sau khi thức dậy vào ban đêm là dựa vào câu nói Nabi ((أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ)) và chữ ((بَاتَـــتْ)) chỉ sử dụng khi ngủ ban đêm. Trích từ Shifa Al-A'lil sharh Manar Al-Sabeel 1/112.

Thứ hai: Trong tình trạng nêu trên chỉ bắt buộc rửa một lần, còn rửa ba lần là điều khuyến khích bởi vì nó hoàn hảo hơn.

[31]- Súc miệng và súc mũi là hai điều bắt buộc khi lấy Wuđụa và tắm theo giáo lý. Đây là câu nói của trường phái Imam Ahmad. Trích từ Al-Kafi 1/57, Al-Furụa' 1/116.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ؓ قَالَ ﷺ: ((إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِه مَاءً ثُمَّ لِيَسْتَنْثِرْ)) رواه الشنخان.

Ông Abu Hurairoh ؓ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi các bạn lấy Wuđụa thì hãy đưa nước vào mũi sau đó hỉ ra.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

وَعَنْ لَقِيطِ بْنِ صَبْرَةَ ؓ قَالَ ﷺ: ((إِذَا تَوَضَّأْتَ فَمَضْمِضْ)) رواه أبو داود وصـــحه الألبـــاني في صحيح أبي داود حديث رقم ١٤٤.

Và ông Laqidt bin Sobroh ؓ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi anh lấy Wuđụa thì hãy súc miệng.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Abu Dawud hadith số 144.

[32]- Bắt buộc phải rửa cù chỏ khi lấy Wuđụa. Đây là câu nói được đa số Ulama đồng nhất. Trích từ Al-Majmụa 1/419.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ نُعَيْمِ بْنِ عَبْدِ اللَّه الْمُجْمِرِ قَالَ: ((رَأَيْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ ؓ يَتَوَضَّأُ ... فَغَسَلَ يَدَهُ الْيُمْنَى حَتَّى أَشْـــرَعَ فِي الْعَضُدِ، ثُمَّ يَدَهُ الْيُسْرَى حَتَّى أَشْرَعَ فِي الْعَضُدِ ... ثُمَّ قَالَ: هَكَذَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَتَوَضَّأُ.)) رواه مسلم.

Ông Nua'im bin Abdullah Al-Mujmir kể: "*Tôi nhìn thấy ông Abu Hurairoh ؓ lấy Wuđụa... ông rửa tay phải đến khỏi cù chỏ kế tiếp rửa tay trái cũng đến khỏi cù chỏ... sau đó ông nói: tôi nhìn thấy Nabi ﷺ lấy Wuđụa như thế.*" Hadith do Muslim ghi lại.

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا تَوَضَّأَ أَدَارَ الْمَاءَ عَلَى مِرْفَقَيْهِ.)) رواه الدار قطني والبيهقي وصححه الألباني في السلسلة الصحيحة حديث رقم ٢٠٦٧.

Ông Jabir bin Abdullah ﷺ kể: "*Trước kia khi lấy Wuđụa Thiên Sứ ﷺ xói nước lên hai cù chỏ của Người.*" Hadith do Al-Dar Qutny và Al-Baihaqy ghi lại, đã qua sự xác nhận của Shaikh Al-Albany trong Al-Silsilah Al-Soheh hadith số 2067.

[33]- Vuốt đầu chỉ một lần nhưng phải vuốt nguyên cả đầu không phải vuốt một phần. Đây là câu nói của trường phái Imam Malik(1),Imam Ahmad(2), Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah(3) và Ibn Qoiyim(4).

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنَ زَيْدٍ بنْ عَاصِمٍ ﷺ: ((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ مَسَحَ رَأْسَهُ فَأَقْبَلَ بِهِمَا وَأَدْبَرَ مَرَّةً وَاحِدَةً.)) رواه البخاري.

Ông Abdullah bin Zaid bin Asim ﷺ kể: "*Quả thật, khi Nabi ﷺ vuốt đầu Người bắt đầu từ phía trước vuốt đến sau ót và vuốt ngược lại chỉ một lần duy nhất.*" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[34]- Hai lỗ tai thì chùi cùng với vuốt đầu. Đây là câu nói của trường phái Imam Ahmad(5) và được Shaikh Ibn Al-Qoiyim lựa chọn(6).

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((الأُذُنَانِ مِنَ الرَّأْسِ)) رواه أبو داود والترمذي وصححه الألباني في السلسلة الصحيحة حديث رقم ٣٦.

Ông Abu Umamah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Hai lỗ tai thuộc về đầu.**" Hadith do Abu Dawud và Al-Tirmizi ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Al-Silsilah Al-Sohehah hadith số 36.

*** **Nghi thức vuốt đầu như sau:**

Dùng hai bàn tay thấm nước, kế tiếp bắt đầu vuốt từ chân tóc trán cho đến phía sau ót, sau đó vuốt ngược lại từ sau ót cho đến chân tóc trán. Khi vuốt hai bàn tay phải áp sát vào đầu nếu có bị sót vài sợi tóc thì không sao, kế tiếp dùng hai ngón tay trỏ đặt trong lỗ tai, dùng hai ngón tai cái đặt phía ngoài vành tai sau đó chùi lỗ tai từ trái tai ngược lên vành tai. (không cần lấy nước lại khi vuốt vành tai.)

** **Chú ý:** cách vuốt này áp dụng chung cho cả nam lẫn nữ.

(1) Trích từ Mawahip Al-Jaleel 1/293.
(2) Trích từ Al-Insof 1/358.
(3) Trích từ Al-Fatawa 21/123.
(4) Trích từ Zad Al-Maad 1/193.
(5) Trích từ Al-Insof 1/352.
(6) Trích từ Zad Al-Maad 1/194.

[35]- Bắt buộc phải lấy nước Wuđụa theo thứ tự. Đây là câu nói của trường phái Imam Al-Shafiy[1] và trường phái Imam Ahmad[2].

** **Bằng chứng:**

Qua câu kinh (chương Al-Ma-i-dah câu 6) chỉ dẫn lấy nước Wuđụa, Allah ra lệnh vuốt đầu giữa hai phần rửa (là rửa tay và rửa chân). Qua đó, chứng minh rằng bắt buộc phải lấy nước Wuđụa theo thứ tự, nếu sự thứ tự không bắt buộc thì Allah sẽ bảo vuốt đầu ở cuối câu kinh và cũng không có ai truyền lại là Nabi ﷺ làm đảo lộn thứ tự khi lấy nước Wuđụa cả.

[36]- Bắt buộc phải liên tục khi lấy Wuđụa tức không được làm cho phần rửa trước bị khô sau đó mới tới rửa phần khác ngoại trừ có lý như: bị cúp nước khi đang lấy Wuđụa..., đây là câu nói của trường phái Imam Malik[3] và Imam Ahmad[4], đã được Shaikh Al-Islam đồng nhất.

** **Bằng chứng:**

عَن عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ﷺ أَنَّ رَجُلاً تَوَضَّأَ فَتَرَكَ مَوْضِعَ ظُفُرٍ عَلَى قَدَمِهِ فَأَبْصَرَهُ ﷺ فَقَالَ: ((ارْجِعْ فَأَحْسِنْ وُضُوءَكَ)) فَرَجَعَ ثُمَّ صَلَّى. رواه مسلم.

Ông Umar bin Khottap ﷺ kể: *có người đàn ông lấy nước Wuđụa bị xót khoảng một mống tay nằm ở bàn chân không được thấm nước. Khi Nabi ﷺ nhìn thấy bảo anh ta:* "**Anh hãy trở lại lấy nước Wuđụa cho tốt hơn.**" Thế là anh ta trở lại lấy nước Wuđụa rồi sau đó dâng lễ Solah. Hadith do Muslim ghi lại.

[37]- Người Muslim không được rửa hơn ba lần các phần cơ thể khi lấy Wuđụa. Trích từ Al-Sharh Al-Kabir 1/367.

** **Bằng chứng:**

عَنْ جَدِّ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ ﷺ: أَنَّ أَعْرَابِياً سَأَلَ الرَّسُولُ ﷺ أَنْ يُعَلِّمَهُ صِفَةَ الْوُضُوءِ فَتَوَضَأَ وُضُوءَهُ الْمُعْتَادُ وَغَسَلَ كُلَّ عَضْوٍ ثَلاَثاً إِلاَّ الرَّأْسَ ثُمَّ قَالَ ﷺ: ((هَكَذَا الْوُضُوءُ فَمَنْ زَادَ فَقَدْ أَسَاءَ وَتَعَدَّى وَظَلَمَ)) رواه أبو داود وصحح إسناده النووي في شرحه الصحيح مسلم ٤٧٩١٢٣/٣.

Ông nội của Amr bin Shuaib ﷺ kể: có người Arập du mục đến hỏi Thiên Sứ ﷺ cách thức lấy Wuđụa thế là Nabi ﷺ lấy Wuđụa cho anh ta xem: Người rửa tất cả những phần cơ thể ba lần ngoại trừ đầu sau đó Người nói: "**Như thế là nước Wuđụa và ai làm hơn thế đấy là điều tệ hại quá mức và lầm lạc.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại và đường truyền do Imam Al-Nawawy xác nhận trong Sharh Soheh Muslim 3/479123.

[38]- Hít nước vào mũi là điều bắt buộc. Đây là câu nói của Imam Ahmad[5] và Ibn Hajar đồng nhất[1].

(1) Trích từ Bidayah Al-Mujtahid 1/42.
(2) Trích từ Al-Kafi 1/68.
(3) Trích từ Hashiyah Al-Dasuqy 1/153.
(4) Trích từ Al-Mụany 1/192.
(5) Trích từ Al-Furụa 1/117, Al-Insof 1/327.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيَّ ﷺ: ((إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِهِ مَاءً ثُمَّ لِيَنْتَثِرْ)) متفق عليه.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi các bạn lấy nước Wuđụa thì hãy cho nước vào mũi sau đó thì hỉ ra.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[39]- Ý nghĩa của chữ "Isbagh" trong Wuđụa là làm cho nước ướt thật đều các phần cơ thể khi lấy Wuđụa như: mặt, tay, chân...

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَاصِمِ بْنِ لَقِيطِ بْنِ صَبْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((أَسْبِغْ الْوُضُوءَ)) رواه أهل السنن وصححه ابن خزيمة.

Ông Laqit bin Sobroh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Hãy Isbagh trong Wuđụa.**" Hadith do Ahl Al-Sunan ghi lại và được Ibn Khuzaimah xác thực.

[40]- Hãy cường điệu hóa lên khi hít nước vào mũi là điều Sunnah khuyến khích làm đối với ai không nhịn chay.

** **Bằng chứng:**

حَدِيْثُ لَقِيطِ السابق فيه: ((وَبَالِغْ فِي الاسْتِنْشَاقِ إِلاَّ أَنْ تَكُونَ صَائِمًا))

Cũng trong hadith của ông Laqit ﷺ Nabi ﷺ nói: "**Hãy cường điệu hóa lên khi lấy Wuđụa ngoại trừ những người nhịn chay.**"

[41]- Rửa những kẻ tay là điều Sunnah khuyến khích làm. Cách rửa các kẻ bàn tay là dùng các ngón tay này chà vào các kẻ tay của bàn tay kia còn các kẻ ngón chân là dùng ngón tay út trái chà vào các kẻ của đôi bàn chân.

** **Bằng chứng:**

حَدِيْثُ لَقِيطِ السابق فيه: ((وَخَلِّلْ بَيْنَ الأَصَابِعِ))

Cũng trong hadith của ông Laqit ﷺ Nabi ﷺ nói: "**Và hãy chà rửa các ngón (chân và tay).**"

Còn bằng chứng cho cách rửa như sau:

عَنْ الْمُسْتَوْرِدِ بْنِ شَدَّادٍ ﷺ قَالَ: ((رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ إِذَا تَوَضَّأَ يَدْلُكُ أَصَابِعَ رِجْلَيْهِ بِخِنْصَرِهِ.)) رواه أبو داود وحسنه ابن حجر في هداية الرواة ٢٢١/١، وقد صحح الحديث الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ١٤٨.

Ông Al-Mustaurid bin Shaddad ﷺ kể: "*Tôi từng nhìn thấy Thiên Sứ ﷺ lấy Wuđụa, khi lấy nước Wuđụa Người dùng ngón tay út chà vào các kẻ (chân).*" Hadith do Abu Dawud ghi lại, Shaikh Ibn Hajar cho là hadith hasan trong Hidayah

---

(1) Trích từ Fath Al-Bary 1/315.

Al-Ruwat 1/221 và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Abu Dawud hadith số 148.

Shaikh Al-Albany nói: "*Ngụ ý dùng ngón tay út trái mà không dùng ngón tay út phải là vì dùng để tẩy rửa những nơi dơ và tay trái dùng để tẩy rửa những nơi như vậy.*"

[42]- Bắt buộc phải rửa lớp da phía sau râu đối với người có râu ít và thưa còn người có râu nhiều và dày thì lấy bụm nước chà đều vào trong râu .

** **Bằng chứng**:

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ ﷺ: ((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يُخَلِّلُ لِحْيَتَهُ فِي الْوُضُوءِ.)) رواه ابن ماجة وصححه الألباني في صحيح ابن ماجة حديث رقم ٣٥٠.

Ông Usman bin Affan ﷺ kể: "*Quả thật, trước kia Nabi ﷺ (dùng nước) chà vào trong râu.*" Hadith do Ibn Majah ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Ibn Majah hadith số 350.

[43]- Được truyền lại là Nabi ﷺ chỉ sử dụng hai phần ba của mud (bụm tay của người đàn ông trung bình) khi lấy nước Wuđụa.

** **Bằng chứng**:

عَن أُمِّ عُمَارَةَ بِنْتِ كَعْبٍ ﷺ: ((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ تَوَضَّأَ فَأُتِيَ بِمَاءٍ فِي إِنَاءٍ قَدْرَ ثُلُثَيْ الْمُدِّ.)) رواه النسائي وصححه الألباني في صحيح النسائي حديث رقم ٧٤.

Bà Ummu Umaroh bint Ka'b ﷺ kể: "*Quả thật, Nabi ﷺ lấy nước Wuđụa trong một cái chậu được đem đến và nước có được khoảng hai phần ba mud.*" Hadith do Al-Nasay ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Al-Nasay hadith số 74.

[44]- Sunnah khuyến khích khi lấy Wuđụa bắt đầu từ bên phải (tức rửa tay phải, chân phải trước rồi rửa tay trái, chân trái) nhưng nếu người Muslim nào rửa bên trái trước bên phải thì Wuđụa đó đúng được công nhận.

Ông Ibn Al-Munzir kể đây là đều được thống nhất. Trích từ Al-Ijmạ trang 34.

Và ông Ibn Qudamah nói: "*Theo tôi biết là vấn đề này không có sự tranh luận.*" Trích từ Al-Mụny 1/190.

[45]- Đọc Bismillah khi lấy Wuđụa là điều sunnah khuyến khích nên làm chứ không bắt buộc. Đây là câu nói của đa số Ulama(1), được Shaikh Muhammad bin Ibrohim lựa chọn(2).

** **Bằng chứng**:

Trong câu kinh không nhắc đến Bismillah khi lấy nước Wuđụa bên cạnh đó có hađith của ông Amr bin Shuaib (được dẫn chứng ở phần trước) là Nabi dạy

---

(1) Trích từ Badaé' Al-Sonaé 1/107, Al-Mụny 1/145 và Nail Al-Awtar 1/130.
(2) Trích từ Majmụa Fatawa Al-Shaikh Ibn Ibrohim 2/39.

người Arập du mục lấy nước Wuđụa mà Nabi không nhắc đến Bismillah và cũng ra lệnh cho người Arập đọc Bismillah gì cả.

[46]- Theo sunnah khi súc miệng và mũi chỉ dùng một tay (tay phải) tức dùng một tay lấy nước một phần đưa vào miệng và phần còn lại đưa vào mũi. Trích từ Zad Al-Maad 1/192.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَيْدٍ ﷺ قَالَ فِي صِفَةِ وُضُوءِ النَّبِيِّ ﷺ: ((ثُمَّ أَدْخَلَ يَدَهُ فَمَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ مِنْ كَفٍّ وَاحِدَةٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ ثَلاَثًا)) متفق عليه.

Ông Abdullah bin Zaid ﷺ kể lại cách thức lấy nước Wuđụa của Nabi ﷺ như sau: "*... sau đó dùng một tay để súc miệng và mũi, làm như thế ba lần...*" hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[47]- Theo sunnah sau khi hoàn thành nước Wuđụa thì đọc:

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ))

(Ash ha đu al la i la ha il lol ló hu váh đa hu la sha ri ka láh, va ash ha đu anh na Mu hâm ma đanh áp đu hu va ro su lúh.)

Ý nghĩa: {Tôi xin xác nhận không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài và chứng nhận rằng Muhammad là bề tôi và cũng là vị Thiên Sứ của Ngài.}

((اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ))

(Ol ló hum maj a'l ni mi nát tâu va b.i.n, váj a'l ni mi nal mu ta toh hi r.i.n)

Ý nghĩa: {Thưa Allah! Cầu xin hãy biến bề tôi thành một trong những người thành thật sám hối và hãy biến bề tôi nằm trong những người sạch sẽ.}

[48]- Còn những lời cầu xin mỗi khi rửa tay, chân hay những phần khác là không có thực và cũng không có một hadith đúng nào nhắc đến. Đây là câu nói của Ibn Al-Solah(1) và Ibn Al-Qoiyim(2).

Dựa vào đó những lời cầu xin trong mỗi lần rửa tay, chân... là điều Bidáh, điều mới lạ.

---

(1) Trích từ Talkhis Al-Habir 1/297.
(2) Trích từ Al-Wabil Al-Soiyib trang 215.

CHƯƠNG V
CHÙI LÊN KHUF

[49]- Khuf là loại giầy mềm, nhẹ, rộng dành để đi trong nhà được chế tạo bằng da cả trên và phía dưới giầy.

Chùi lên Khuf là điều Sunnah được lưu truyền liên tiếp từ Nabi ﷺ và không có một Ulama tiền bối nào ngăn cấm cả ngoại trừ nhóm người Bid-áh, nhóm Al-Khowarij và Al-Rofidoh. Imam Ahmad nói: "*Tôi thấy chùi lên Khuf không có vấn đề gì, bởi vì có bốn mươi hadith từ Nabi ﷺ nói về vấn đề này.*" Trích từ Al-Sharh Al-Kabeer 1/378.

Và vớ cũng vậy được phép chùi. Câu nói của trường phái Imam Ahmad[1], được Ibn Hazm lựa chọn[2] và được truyền lại chính xác là có chín người trong bằng hữu của Nabi ﷺ đã chùi lên vớ[3].

** **Bằng chứng:**

عَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ ((أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَسَحَ عَلَى الْجَوْرَبَيْنِ وَالنَّعْلَيْنِ)) وحسن إسناده الشيخ ابن باز في حاشية على بلوغ المرام ٩١/١.

Ông Al-Mughyroh bin Shua'bah ﷺ nói: "*Quả thật Nabi ﷺ đã chùi lên vớ và dép.*" Shaikh Ibn Baz làm cho đường truyền thêm tốt hơn trong phần chú thích Bulụa Al-Marom 1/91.

Shaikh Ibn Jibreen chú thích thêm về hadith này: "*Imam Muslim cho là hadith yếu và giải thích rằng người ghi lại hadith này bị nhầm lẫn (trích trong quyển Al-Tamyeez).*"

[50]- Điều kiện chùi lên Khuf là phải mang sau khi hoàn thành nước Wuđụa còn mang sau khi Tayammum thì không được phép chùi lên Khuf. Ai mang Khuf sau khi Tayammum đến khi có nước thì phải cởi Khuf ra rửa chân nếu muốn lấy nước Wuđụa chứ không được phép chùi lên Khuf. Đây là câu nói của trường phái Imam Ahmad. Trích từ Al-Insof 1/396.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي ذَرٍّ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ وَضُوءُ الْمُسْلِمِ وَلَوْ إِلَى عَشْرِ سِنِينَ فَإِذَا وَجَدْتَ الْمَاءَ فَأَمِسَّهُ جِلْدَكَ فَإِنَّ ذَلِكَ خَيْرٌ)) رواه أحمد وأبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ٣٣٢.

Ông Abu Zar ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Mặt đất sạch là nước Wuđụa của người Muslim (tức Tayammum khi không có nước) cho dù có làm như thế mười năm. Đến khi có nước thì phải tẩy rửa, quả thật điều đó tốt hơn nhất.**" Hadith do Ahmad và Abu Dawud ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Abu Dawud hadith số 332.

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/373.
(2) Trích từ Al-Muhla 2/57.
(3) Trích từ Al-Mụny 1/374.

Theo Sunnah mang vớ sau khi đã hoàn tất nước Wuđụa nhưng nếu chỉ mới rửa một chân *rồi* mang vớ sau đó rửa tiếp chân khác. Theo đa số các Ulama là không đúng[1] còn theo trường phái Imam Abu Hanifah thì đúng[2] và được Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah lựa chọn câu nói trường phái Imam Abu Hanifah[3].

** **<u>Bằng chứng</u>:** cho việc bắt buộc mang vớ sau khi đã hoàn tất nước Wuđụa.

عَنْ الْمُغِيرَةِ ﷺ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فَتَوَضَأَ فَأَهْوَيْتُ لأَنْزِعَ خُفَّيْهِ. فَقَالَ: ((دَعْهُمَا فَإِنِّي أَدْخَلْتُهُمَا طَاهِرَتَيْنِ)) فَمَسَحَ عَلَيْهِمَا. متفق عليه.

Ông Al-Mughyroh ﷺ kể: "*Tôi ở cùng với Nabi ﷺ (trong chuyến du hành) khi Người đang lấy nước Wuđụa thì tôi vội ngồi xuống định cở Khuf cho Người (để rửa) được Nabi ﷺ đáp*: "**Hãy để yên chúng bởi vì Ta mang sau khi tẩy rửa (tức sau khi hoàn tất nước Wuđụa)"**, *thế là Nabi ﷺ chùi lên chúng*." Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[51]- Thời gian được phép chùi lên Khuf hoặc vớ.

Đối với người cư trú được phép chùi trong thời gian một ngày một đêm còn khách du hành thì trong thời gian ba ngày ba đêm. Câu nói của đa số Ulama (trích từ Al-Ijmạ trang 35 và Al-Majmụa 1/508.)

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ عَلِيٍّ ﷺ قَالَ: ((جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِلْمُسَافِرِ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيَهُنَّ وَلِلْمُقِيمِ يَوْمـاً وَلَيْلَـةً.)) رواه أحمد.

Ông Aly ﷺ kể: "**Thiên Sứ ﷺ đã qui định cho người du hành ba ngày ba đêm và qui định cho người thường trú một ngày một đêm.**" Hadith do Ahmad ghi lại.

Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah nói: "*trong trường hợp bất đắc dỉ được phép vượt giới hạn đã qui định đến khi hết lý do bắt buộc phải cởi Khuf (hay vớ) ra và làm theo thời gian được qui định theo giáo lý.*" Trích từ Al-Fatawa 21/177.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

Ông Uqbah bin A'mir từ Al-Sham[4] đi đến gặp Umar ﷺ và ông ta đã mang Khuf suốt từ ngày thứ sáu đến ngày thứ sáu tuần sau. Umar nói với ông: "*Anh đã làm đúng.*"

Theo đường truyền khác Umar ﷺ nói: "*Anh đã làm đúng Sunnah.*" Hadith do Al-Baihaqy và Ibn Majah ghi lại và được Shaikh Al-Islam xác thực trong Al-Fatawa 21/177 và Shaikh Al-Albany xác thực trong Al-Silsilah Al-Soheehah hadith số 2622.

[52]- Chớ nói rửa chân là tốt nhất và cũng chớ nói chùi lên Khuf là tốt nhất mà tùy theo trường hợp mà có cách phù hợp tốt nhất. Đối với người không mang

(1) Trích từ Soheh Muslim Bi-sharh Al-Nawawy 2/510.
(2) Trích từ Bada-e' Al-Sona-e' 1/82.
(3) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 26.
(4) Al-Sham ngày nay được chia làm bốn nước: Syri, Gióoc đa ni, Li băng và Falestin .

Khuf thì rửa tốt nhất còn đối với người mang Khuf thì chùi tốt hơn. Câu nói này được Shaikh Al-Islam Ibn Taimiyah[1] và Ibn Al-Qoiyim lựa chọn[2].

[53]- Thời gian bắt đầu tính từ lúc chùi lần đầu tiên sau khi bị hư nước Wuđụa. Câu nói của Imam Ahmad[3], được Al-Nawawy[4], Al-Sa'dy lựa chọn[5].

Thí dụ: Lấy nước Wuđụa dâng lễ Solah Al-Zuhr sau đó không hư Wuđụa cho đến dâng lễ Solah Al-Osr và Mụ-rịp rồi hư nước Wuđụa, sau đó chùi trong lúc lấy nước Wuđụa dâng lễ Solah Al-I-sha thì từ khi chùi thời gian được tính.

[54]- Shaikh Al-Islam nói: "*được phép chùi lên Khuf bị rách kể cả rách như thế cũng vậy miễn sao còn mang đi được và được gọi là Khuf.*" Trích từ Al-Fatawa 21/173.

** **<u>Bằng chứng</u>**:

Những bằng hữu của Thiên Sứ ﷺ đã làm thế bởi vì đa số họ là những người nghèo và rất có thể là Khuf và vớ của họ bị rách. Bên cạnh đó họ mang đi thánh chiến và du hành thì không thể nào tránh được dẫm lên đá hay gai... làm cho rách vậy mà không có lời truyền nào từ Nabi ﷺ nói là cấm họ chùi lên Khuf rách cả. Trích từ Majmụa Fatawa Shaikh Al-Islam 21/172 và Ibhaaj Al-Mụmineen 1/188.

Shaikh Ibn Uthaimeen nói: "*Khuf và vớ mỏng trong suốt vẫn được phép chùi vì không có văn bản nào bảo là phải mang Khuf và vớ loại này hay loại kia mà bất cứ loại nào miễn sao được gọi là Khuf và vớ là được phép chùi. Vì thế, không được cấm người khác chùi lên Khuf hay vớ ngoại trừ có bằng chứng rõ ràng và không có bằng chứng nào cấm cả.*" Trích từ Fatawa Al-Mash Ala Khuffain trang 10.

[55]- Ai mang Khuf xong rồi chùi lên nó trước khi bị hư nước Wuđụa sau đó mang thêm Khuf khác chồng lên trong khi nước Wuđụa chưa hư sau lần mang vớ đầu tiên thì được phép chùi lên Khuf ở phía trên. Còn nếu mang cùng một lúc hai đôi Khuf thì được phép chùi lên Khuf ở phía trên không bắt buộc cởi lớp trên ra mà chùi lớp dưới.

[56]- **Cách chùi**:

1- Là chỉ chùi lên phía trên của Khuf chớ không chùi ở phía dưới (tức chùi lên mu bàn chân không chùi dưới lòng bàn chân).

** **<u>Bằng chứng</u>**:

عَنْ عَلِيٍّ ﷺ قَالَ: ((لَوْ كَانَ الدِّينُ بِالرَّأْيِ لَكَانَ أَسْفَلُ الْخُفِّ أَوْلَى بِالْمَسْحِ مِنْ أَعْلاَهُ وَقَــدْ رَأَيْــتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَمْسَحُ عَلَى ظَاهِرِ خُفَّيْهِ)) رواه داود.

(1) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 24.
(2) Trích từ Zad Al-Maad 1/199.
(3) Trích từ Al-Kafy 1/80.
(4) Trích từ Al-Majmụa 1/512.
(5) Trích từ Al-Mukhtarot Al-Jaleeyah trang 27.

Ông Aly ﷺ nói: "*Nếu giáo lý (Islam) được làm theo sự suy nghĩ thì ở phía dưới của Khuf xứng đáng được chùi hơn là phía trên. Còn tôi đã nhìn thấy Thiên Sứ ﷺ chùi lên phía trên của Khuf.*" Hadith do Abu Dawud ghi lại.

2- Thấm nước vào đôi bàn tay rồi dùng tay phải chùi lên chân phải, dùng tay trái chùi lên chân trái bắt đầu chùi từ đầu các ngón chân đến mắt cá hoặc đến ống quyển (chỉ chùi một lần).

** **Bằng chứng:**

Câu nói của Al-Mughyroh bin Shua'bah ﷺ: "*thế là Nabi ﷺ chùi lên chúng.*" Nabi ﷺ không dạy cách chùi trong hadith nhưng nếu chùi hai chân cùng một lúc hay chùi lần từng chân cũng được. Trích từ Ibhaaj Al-Mụmineen.

[57]- Giáo lý về khăn quấn đầu của nam và điều kiện:

a- Được phép chùi lên khăn quấn đầu. Câu nói của trường phái Imam Ahmad[1] còn đa số Ulama không được phép chùi lên khăn quấn đầu[2].

** **Bằng chứng:** của trường phái Imam Ahmad.

عَنْ الْمُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ قَالَ: ((مَسَحَ النَّبِيُّ ﷺ بِنَاصِيَتِهِ وَعَلَى الْعِمَامَةِ)) رواه مسلم.

Ông Al-Mughyroh bin Shua'bah ﷺ nói: "*Nabi ﷺ đã chùi lên chân tóc và chùi lên khăn quấn đầu.*" hadith do Muslim ghi lại.

b- Không bắt buộc khăn quấn đầu phải choàng qua hàm. Câu nói này được Shaikh Al-Islam lựa chọn. Trích từ Al-Ikhtiyaroh trang 26.

Shaikh Ibn Jibreen nói: "*được phép chùi khi gặp khó khăn tháo khăn quấn ra còn nếu dễ dàng thì không được phép.*"

c- Khăn quấn đầu phải là loại không bị hư sau khi bị thấm nước. Câu nói của Ibn Hazm[3] và được Shaikh Al-Islam lựa chọn[4].

Dựa vào những điều kiện kể trên được phép quấn khăn mà không bắt buộc phải có nước Wuḍụa trên người[5], nếu so sánh như mang Khuf thì cần phải đưa ra bằng chứng.

d- Cách thức chùi lên khăn quấn đầu như sau:

Tốt nhất bắt đầu chùi từ chân tóc trán rồi chùi lên khăn quấn nhưng nếu chỉ chùi khăn quấn không chùi lên chân tóc trán cũng đúng và không bắt buộc phải chùi lỗ tai vì không có văn bản nào bảo làm thế cả. Câu nói được trường phái Imam Ahmad thống nhất. Trích từ Al-Sharh Al-Kabeer 1/421.

[58]- Phụ nữ được phép chùi lên khăn đội nếu bị gặp khó khăn gỡ xuống vì thời tiết lạnh hoặc những gì tương tự. Câu nói của trường phái Imam Ahmad. Trích từ Al-Rawdh Al-Murba' 1/316.

Shaikh Al-Islam nói trong Majmụa Al-Fatawa 21/218: "*nếu phụ nữ sợ lạnh hoặc những gì tương tự thì được phép chùi lên khăn đội bởi vì bà Um Salamah đã*

---

(1) Trích từ Zad Al-Mustaqne' trang 10.
(2) Trích từ Al-Mụny 1/379.
(3) Trích từ Al-Muhla 2/68.
(4) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 26.
(5) Trích từ Al-Insof 1/388.

từng làm như thế, chú ý khi chùi nên chùi cùng với một ít tóc còn trường hợp không không gặp khó khăn khi gở khăn ra thì giữa các Ulama có sự tranh cải."

Còn bà Um Salamah chùi lên khăn đội được Ibn Munzir và Ibn Abu Shibah ghi lại bằng đường chuyền đúng.

[59]- Được phép chùi lên vết thương bị gãy được băng bó bằng vải băng hay bị nẹp bằng thanh nẹp (thay cho việc rửa).

** **Bằng chứng**:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ أَنَّ رَجُلاً أَصَابَتْهُ شَجَّةٌ فِي رَأْسِهِ فَاغْتَسَلَ فَمَاتَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((إِنَّمَا كَانَ يَكْفِيهِ أَنْ يَعْصِبَ عَلَى رَأْسِهِ خِرْقَةً وَيَمْسَحَ عَلَيْهَا وَيَغْسِلَ سَائِرَ جَسَدِهِ)) رواه أبو داود.

Ông Ibn Abbaas ﷺ kể: có người đàn ông bị bể đầu, sau đó ông ta tắm (vì bị Junụp tắm bắt buộc) thế là làm cho ông ta chết. Khi Nabi ﷺ biết được (Người nổi giận) rồi bảo: "**Chỉ cần anh ta quấn vải lên đầu rồi sau đó chùi lên nó và tắm những phần khác của cơ thể là được.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại.

[60]- Sự khác nhau giửa sự chùi lên vết thương được băng bó và chùi lên Khuf như sau:

1- Chùi lên vết thương không bắt buộc phải có nước Wuđụa trước trái ngược với Khuf.

2- Được phép chùi lên vết thương cho đến khi nào lành không có thời gian qui định.

3- Không cần phải gở vải băng ra tắm bắt buộc khi bị Junụp trái ngược với Khuf.

4- Bắt buộc phải chùi đều lên tất cả nơi bị băng bó nếu thuộc về những phần bắt buộc phải rửa ngược lại với Khuf chỉ bắt buộc chùi ở bên trên mà thôi.

[61]- Khi bị thương hay bị phỏng trên những phần bắt buộc phải rửa khi lấy nước Wuđụa làm như sau:

a- Nếu bị thương trên những phần bắt buộc phải rửa nhưng không bị băng bó và cũng không ảnh hưởng gì đến vết thương khi rửa thì bắt buộc phải rửa.

b- Nếu rửa nước làm ảnh hưởng đến vết thương thì được phép dùng tay thấm nước chùi lên vết thương.

c- Nếu thấm nước chùi làm ảnh hưởng đến vết thương thì bắt buộc Tayammum thay cho việc tẩy rửa, dùng cách Tayammum thông thường và được phép Tayammum trước hoặc sau khi lấy Wuđụa.

d- Nếu như bị nẹp bằng thanh nẹp hoặc bị băng bó... thì được phép dùng tay thấm nước chùi thay thế cho việc rửa và Tayammum.(1) Chỉ cần chùi một lần là đủ cho dù phần đó có được phép rửa ba lần khi lấy nước Wuđụa như: mặt, đôi bàn tay.(2)

---

(1) Trích từ Al-Insof 1/424.
(2) Trích từ Al-Insof 1/360.

[62]- Ai đang chùi Khuf trong chuyến du hành rồi trở về nhà thì làm theo giáo lý người định cư.

Dựa vào đó: nếu mang Khuf trong chuyến du hành nhiều hơn một rồi trở về nhà thì bắt buộc phải cởi Khuf ra để rửa chân khi lấy nước Wuđụa. Câu nói của trường phái Imam Ahmad. Trích từ Al-Mụny 1/372.

Nếu là người định cư sau đó xuất hành trước khi giáp cử một ngày một đêm thì được phép chùi lên Khuf trong thời gian ba ngày ba đêm. Câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah[1] bởi vì Nabi ﷺ đã qui định cho người du hành được phép chùi trong ba ngày ba đêm và không phân biệt du hành như thế nào cả.

(1) Trích từ Bađae' Al-Sonae'.

CHƯƠNG VI
NHỮNG ĐIỀU LÀM HƯ NƯỚC WUĐỤA

[63]- Ai say sưa trong giấc ngủ đến không còn cảm giác được mọi chuyện xung quanh khi đó làm hư nước Wuđụa, vì lúc đó có thể làm hư nước Wuđụa (do xì hơi) mà không biết. Câu nói này được Shaikh Al-Islam[(1)] và Shaikh Ibn Baz lựa chọn[(2)].

Không phải chính giấc ngủ làm hư nước Wuđụa nhưng điều đó làm cho nghi ngờ là hư nước Wuđụa. Câu nói được đa số các Ulama đồng tình. Trích từ Fatawa Ibn Taimiyah 21/118[(3)].

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((الْعَيْنُ وِكَاءُ السَّهِ فَمَنْ نَامَ فَلْيَتَوَضَّأْ)) رواه ابن ماجة وحسنه الألباني في صحيح ابن ماجة رقم ٣٩١.

Ông Aly bin Abu Tolip ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Cặp mắt là cánh cửa đóng hậu môn, cho nên ai đã ngủ thì hãy lấy nước Wuđụa lại.**" Hadith do Ibn Majah ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Ibn Majah hadith số 391.

Nhưng nếu ai ngủ vẫn nghe được những gì xung quanh và nhận biết được cơ thể có xì hơi hay không thì nước Wuđụa không bị hư cho dù là ngủ đứng hoặc ngủ ngồi hoặc ngủ nằm... trích từ Al-Um 1/63 và Al-Sharh Al-Mumte' 1/228

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَنَسٍ ﷺ قَالَ: ((كَانَ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَنْتَظِرُونَ الْعِشَاءَ الآخِرَةَ حَتَّى تَخْفِقَ رُءُوسُهُمْ ثُمَّ يُصَلُّونَ وَلَا يَتَوَضَّئُونَ)) رواه مسلم، وفي رواية عند البزّار: ((وَيَضَعُونَ جُنُوبَهُم)) وهي رواية صحيحة صححها ابن حجر في فتح الباري ٣٧٦/١.

Ông Anas ﷺ kể: "*Trước kia các bằng hữu của Thiên Sứ ﷺ ngồi chờ dâng lễ Solah Al-I-sa đến ngủ gật cả đầu, sau đó họ đứng dâng lễ Solah mà không lấy nước Wuđụa lại.*" Hadith do Muslim ghi lại,

Theo đường truyền của ông Al-Bazzar: "*Họ nằm ngủ.*" Đây là đường truyền đúng được Ibn Hajar xác thực trong Faft Al-Bary 1/376.

[64]- Máu kinh nguyệt và máu rong kinh là hai điều làm cho hư nước Wuđụa. (sẽ nói kỹ hơn trong chương kinh nguyệt, rong kinh và hậu sản.)

[65]- Tất cả các chất xuất ra từ hai đường hậu môn và bộ phận sinh dục như: nước tiểu, phân, máu, Mazy, Wađy và tinh trùng đều làm hư nước Wuđụa. Câu nói

---

(1) Trích từ Al-Fatawa 21/82.
(2) Trích từ Majmụa Fatawa Ibn Baz 4/82.
(3) Tham khảo thêm lời kể của ông Al-Nawawy trong sách Al-Majmụa 2/20 nói về sự tranh luật của các Ulama trong vấn đề ngủ có làm hư nước Wuđụa không ?

được tất cả Ulama thống nhất. Trích từ Al-Ijmạ trang 29 (xem lại chi tiết ở chương ba phần tẩy sạch chất dơ.)

[66]- Tất cả chất xuất ra ngoài hai đường hậu môn và đường sinh dục không làm hư nước Wuđụa như: ói mửa, mủ, máu, chất nhầy ngoại trừ nước tiểu và phân giống như có một số bệnh nhân không thể đi vệ sinh bằng cách bình thường mà phải nhờ đến y học đưa ống tiểu và ống dẫn phân ra ngoài, khi đó nếu ra nước tiểu hay phân thì làm hư nước Wuđụa. Câu nói của trường phái Imam Malik và Al-Shafiy[1] được Shaikh Al-Islam lựa chọn[2].

** **Bằng chứng:**

Không có bằng chứng nào cho rằng các chất chảy ra khỏi cơ thể làm hư nước Wuđụa cả mà chỉ có ra từ đường sinh dục và hậu môn mà thôi và nguyên thủy không bị hư nước Wuđụa cho đến khi có bằng chứng rỏ ràng[3].

[67]- Xì hơi hoặc xì ra tiếng từ hậu môn làm hư nước Wuđụa.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((لاَ وُضُوءَ إِلاَّ مِنْ صَوْتٍ أَوْ رِيحٍ)) رواه أحمد والترمذي.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Nước Wuđụa không còn khi bị xì hơi hoặc xì ra tiếng.**" Hadith do Ahmad và Al-Tirmizy ghi lại.

Còn phụ nữ xì hơi theo đường sinh dục theo câu nói đúng không làm hư nước Wuđụa.

Shaikh Ibn Uthaimeen nói trong Majmụa Al-Fatawa 4/194: "*nước Wuđụa không bị hư bởi hơi xì ra từ bộ phận sinh dục nữ, bởi vì nó không xuất ra từ nơi dơ như xì hơi ở hậu môn.*"

[68]- Va chạm phụ nữ không làm hư nước Wuđụa cho dù va chạm bằng sự ham muốn hay không cũng vậy trừ khi làm cho bị xuất tinh dịch chẳng hạn sau sự va chạm đó thì làm cho hư nước Wuđụa. Câu nói của Imam Abu Hanifah[4], là ý kiến của Shaikh Al-Islam[5] và được Shaikh Ibn Baz cho là trội nhất[6].

** **Bằng chứng:** cho sự va chạm không ham muốn.

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ قَالَتْ: ((كُنْتُ أَنَامُ بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَرِجْلاَيَ فِي قِبْلَتِهِ فَإِذَا سَجَدَ غَمَزَنِي فَقَبَضْتُ رِجْلَيَّ وَإِذَا قَامَ بَسَطْتُهُمَا...)) متفق عليه.

---

(1)Trích từ Mawahib Al-Jaleel 1/422, Al-Iqna' Fi Mahal Alfodth Abu Shuja' 1/163, Subul Al-Salam 1/123 và Al-Seel Al-Jarar 1/97.

(2) Trích từ Al-Fatawa 21/222.

(3) ((مَنْ أَصَابَهُ قَيْءٌ أَوْ رُعَافٌ أَوْ قَلَسٌ أَوْ مَذْيٌ فَلْيَنْصَرِفْ فَلْيَتَوَضَّأْ ثُمَّ لِيَبْنِ عَلَى صَلاَتِهِ)) رواه ابن ماجة

Còn hadith: "Ai bị ói hoặc chảy máu cam hoặc bị trào thức ăn ra miệng hoặc bị ra Mazy thì hãy đi lấy nước Wuđụa lại, sau đó dâng lễ Solah lại." Hadith do Ibn Majah ghi lại nhưng đây là hadith yếu không xác thực, hãy tham khảo thêm sách Đo-if Ibn Majah hadith số 225 và Đo-if Al-Jame' hadith số 5426.

(4) Trích từ Badae' Al-Sonae' 1/131.

(5) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 28.

(6) Trích từ Fatawa của Shaikh Ibn Baz 4/83.

Phu nhân của Thiên Sứ ﷺ bà A-y-shah ﷺ kể: "**Trước kia, tôi ngủ trước mặt Thiên Sứ ﷺ hai chân của tôi đặt ở Qiblah, đến khi Sujud (cúi lại) Nabi ﷺ ra dấu thì tôi co hai chân lại và khi Nabi ﷺ đứng dậy thì tôi dũi thẳng hai chân ra.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

** **Bằng chứng:** cho sự va chạm bằng sự ham muốn.

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ: ((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَبَّلَ امْرَأَةً مِنْ نِسَائِهِ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ وَلَمْ يَتَوَضَّأْ)) رواه أحمد وأبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ١٧٩ وكذلك قوي إسناده الشيخ ابن باز في حاشية على بلوغ المرام ١/٩٧.

Phu nhân của Thiên Sứ ﷺ bà A-y-shah ﷺ kể: "**Quả thật, Nabi ﷺ đã từng hôn một trong số các bà vợ của Người rồi ra dâng lễ Solah mà không lấy nước Wuđụa lại.**" Hadith do Ahmad và Abu Dawud ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 179 đồng thời được Shaikh Ibn Baz làm cho đường truyền thêm mạnh hơn trong phần chú thích trong quyển Bulụa Al-Marom 1/97.

[69]- Ai nghi ngờ: không biết đã bị hư nước Wuđụa hay chưa sau khi đã có nước Wuđụa thì y vẫn trên sự sạch sẽ. Trích từ Shifa' Al-A'leel 1/294.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا وَجَدَ أَحَدُكُمْ فِي بَطْنِهِ شَيْئًا فَأَشْكَلَ عَلَيْهِ أَخَرَجَ مِنْهُ شَيْءٌ أَمْ لَا ؟ فَلَا يَخْرُجَنَّ مِنَ الْمَسْجِدِ حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتًا أَوْ يَجِدَ رِيحًا)) رواه مسلم.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Thiên Sứ ﷺ: "**Một khi các bạn cảm thấy có vấn đề trong bụng rồi làm cho các bạn nghi ngờ là không biết có xì hơi hay chưa? khi đó không được phép rời khỏi Masjid cho đến khi nghe được tiếng xì hơi hoặc cảm giác được đã xì hơi.**" Hadith do Muslim ghi lại.

[70]- Sờ vào bộ phận sinh dục không làm hư nước Wuđụa nhưng khuyến khích nên lấy nước Wuđụa lại đó là cách tốt nhất. Câu nói của trường phái Abu Hanifah(1), một trong các đường truyền do Ahmad ghi lại(2), được Shaikh Al-Islam cho là trội nhất(3) và Shaikh Ibn Uthaimeen lựa chọn(4).

** **Bằng chứng:**

عَنْ طَلْقِ بْنِ حَبِيبٍ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا تَرَى فِي رَجُلٍ مَسَّ ذَكَرَهُ بَعْدَ مَا يَتَوَضَّأُ ؟ قَالَ: ((وَهَلْ هُوَ إِلَّا مُضْغَةٌ مِنْكَ ؟)) رواه أبو داود والترمذي.

Ông Tolq bin Habeeb ﷺ kể: có người đàn ông đến gặp Nabi ﷺ và nói: thưa Thiên Sứ! Thiên Sứ nghỉ sao đối với người tự sờ vào dương vật sau khi đã lấy nước Wuđụa? Thiên Sứ ﷺ đáp: "**Chẳng lẻ nó không phải là một phần trong cơ thể anh ta hay sao ?**" Hadith do Abu Dawud và Al-Tirmizy ghi lại.

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/294.
(2) Trích từ Ma-sa-il của Ahmad do đường truyền Abdullah ghi lại trang 16.
(3) Trích từ Al-Fatawa 21/241 và Al-Ikhtiyarot trang 28.
(4) Trích từ Al-Sharh Al-Mumte' 1/234.

Ibn Hajar nói trong Al-Fath 1/306: "hadith này một là hadith soheeh (chính xác) hai là hadith hasan (tốt) và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 182."

Còn hadith của Basroh binti Sofwan, Nabi ﷺ nói: ((مَنْ مَسَّ ذَكَرَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ)) "**Ai tự sờ vào dương vật, bắt buộc lấy nước Wuđụa.**" Hadith do Malik và Abu Dawud ghi lại, hadith này với ý nghĩa khuyến khích lấy nước Wuđụa lại sau khi sờ dương vật.

Giáo lý này áp dụng cho tất cả mọi người cả nam lẫn nữ.

[71]- Mẹ chạm vào bộ phận sinh dục con cái khi tắm rửa cho chúng (cho dù trai hay gái) không làm hư nước Wuđụa mà chỉ cần cô ta rửa tay.

Tương tự thế ai sờ vào dương vật và tinh hoàn bệnh nhân khi giúp họ vệ sinh không làm hư nước Wuđụa. Trích từ Fatawa Shaikh Ibn Uthaimeen 4/203.

[72]- Ăn thịt lạc đà làm hư nước Wuđụa. Câu nói của trường phái Imam Ahmad(1) được Shaikh Ibn Al-Qoiyim lựa chọn(2) và Shaikh Ibn Baz cho là trội nhất(3).

** **Bằng chứng:**

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ ﷺ أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: أَأَتَوَضَّأُ مِنْ لُحُومِ الْغَنَمِ ؟ قَالَ: ((إِنْ شِئْتَ فَتَوَضَّأْ وَإِنْ شِئْتَ فَلاَ تَوَضَّأْ)) قَالَ: أَتَوَضَّأُ مِنْ لُحُومِ الإِبِلِ ؟ قَالَ: ((نَعَمْ فَتَوَضَّأْ مِنْ لُحُومِ الإِبِلِ)) رواه مسلم.

Ông Jabir bin Samuroh ﷺ kể: có người đàn ông đến hỏi Thiên Sứ ﷺ: tôi có phải lấy nước Wuđụa lại sau khi ăn thịt cừu và dê không ? Nabi ﷺ đáp: "**Nếu muốn thì anh lấy lại còn không thì thôi.**" Còn thịt lạc đà sau khi ăn tôi phải lấy nước Wuđụa lại không? Người đàn ông hỏi tiếp. Thiên Sứ ﷺ đáp "**Có, bắt buộc phải lấy nước Wuđụa lại sau khi ăn thịt lạc đà.**" Hadith do Muslim ghi lại.

Và ăn tất cả bộ phận khác của lạc đà như: tim, lòng, ruột, gan... đều làm hư nước Wuđụa.

Nước nấu thịt lạc đà nếu có mùi thịt thì làm hư Wuđụa còn không có mùi thịt thì không làm hư Wuđụa nhưng tốt nhất nên lấy Wuđụa lại. Trích từ Al-Sharh Al-Mumte' 1/253.

Ngoại trừ sữa lạc đà không làm hư Wuđụa. Trích từ một trong các đường truyền được ghi lại từ Imam Ahmad(4), Shaikh Ibn Baz cho là câu này trội nhất(5). Bởi vì, nó không thuộc dạng thịt, đồng thời Nabi ﷺ đã không ra lệnh cho nhóm Al-Urroniyeen lấy Wuđụa lại sau khi đã uống sữa lạc đà.

---

(1) Trích từ Ma-sa-il của Imam Ahmad theo đường truyền của con trai Imam Soleh trang 105 và Al-Kafy 1/94.
(2) Trích từ Tahzeeb Al-Sunan 1/217.
(3) Trích từ Fatawa của Ibn Baz 4/75.
(4) Trích từ Al-Mụny 1/254.
(5) Trích từ Fatawa của Ibn Baz 1/85-86.

[73]- Tất cả các Ulama thống nhất rằng: người không có Wuđụa được phép đọc Qur'an không có cầm Thiên Kinh[1], còn khi bị Junụp (bị tắm bắt buộc) bị cấm đọc Qur'an kể cả không cầm Thiên Kinh[2].

Người không có nước Wuđụa không được phép sờ vào Thiên Kinh Qur'an. Câu nói của bốn Imam: Imam Abu Hanifah, Imam Malik, Imam Al-Shafiy và Imam Ahmad[3]. Còn ai bị Junụp thì sự cấm càng mạnh mẽ hơn.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّ فِي الْكِتَابِ الَّذِي كَتَبَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِعَمْرِو بْنِ حَزْمٍ: ((أَنْ لاَ يَمَسَّ الْقُرْآنَ إِلاَّ طَاهِرٌ)) رواه مالك.

Ông Abdullah bin Abu Bakkar kể: quả thật, trong quyển sách mà Thiên Sứ ﷺ viết gởi Amr bin Hazm có câu: "**Không được phép chạm đến Thiên Kinh Qur'an ngoại trừ là người sạch sẽ (tức sau khi có nước Wuđụa).**" Hadith do Malik ghi lại.

Không được phép dùng tay sờ, cầm Qur'an trực tiếp nhưng được phép cầm, sờ gián tiếp tức đeo bao tay hoặc dùng vật gì đó bao Qur'an lại. Câu nói được Ibn Qudamah lựa chọn và là câu nói của Shaikh Al-Islam. Trích từ Al-Fatawa 21/267.

Shaikh Ibn Uthaimeen nói: "*người không có nước Wuđụa được phép cầm những quyển sách Tafseer (dịch ý nghĩa và nội dung Thiên Kinh Qur'an) bởi vì những câu kinh trong sách ít hơn lời Tafseer và bằng chứng cho việc đó là Nabi ﷺ đã gởi sách cho bọn Kafir trong đó có chứa các câu kinh Qur'an. Điều đó nói rằng khi các câu kinh Qur'an ít hơn thì được phép, còn nếu số lượng câu kinh ngang bằng với số lượng Tafseer thì chúng ta dựa vào qui tắc được các nhà Ulama rút ra: khi điều được phép làm và điều không được phép làm ngang bằng nhau, không có điều nào trội hơn điều nào thì không được phép làm, tương tự thế nếu câu kinh Qur'an và lời Tafseer số lượng ngang bằng nhau thì cho đó là Thiên Kinh Qur'an, nếu số lượng câu kinh ít hơn thì cho là Tafseer.*" Trích từ Fatawa của Shaikh 4/214-215.

[74]- Tắm rửa cho thi hài hoặc chạm đến thi hài không làm hư nước Wuđụa. Trích từ Shifa' Al-A'leel. 1/289.

** **Bằng chứng:**

عَنْ ابنِ عَبَّاسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((لَيْسَ عَلَيْكُم فِي غَسْلِ مَيِّتِكُم غَسَلَ إِنَّهُ مُؤْمِنٌ مُسْلِمٌ طَاهِرٌ وَإِنَّمَا أَنْ تَغْسِلُوا أَيَّدِيكُم)) رواه البيهقي وحسن إسناده ابن حجر في تلخيص الحبير ٣٧٢/١ وكذلك حسنه الألباني في أحكام الجنائز ص٧٢.

Ông Ibn Abbas ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Không bắt buộc các bạn phải tắm sau khi tắm rửa cho thi hài, bởi vì, họ là người có đức tin, là người Muslim, là người sạch sẽ. Chỉ cần các bạn rửa tay là được.**" Hadith do Al-Baihaqy ghi lại

(1) Trích từ Al-Majmụa 2/188.
(2) Trích từ Ma-a-lim Al-Sunan 1/66.
(3) Trích từ Al-Fatawa của Ibn Taimiyah 21/266.

được Shaikh Ibn Hajar xác thực đường truyền trong Talkhees Al-Habeer 1/372 và Shaikh Al-Albany xác thực hadith trong Ahkaam Al-Ja-na-iz trang 72.

CHƯƠNG VII
CUNG CÁCH KHI VỆ SINH

[75]- Đầu tiên tránh mang theo bất cứ vật gì có tên Allah trong nó vào nhà vệ sinh trừ khi để ở ngoài sợ mất.

Các giấy tờ có ghi tên Allah hoặc nhẫn đeo tay có khắc tên Allah nếu có thể thì nên để ở ngoài nhà vệ sinh là điều tốt nhất còn nếu không thì không bị gì cả. Trích từ Al-Majmụa 2/87 và Al-Mụny 1/228.

Một số Ulama cấm mang Thiên Kinh Qur'an vào nhà vệ sinh vì Qur'an là lời nói cao quí nhất thiêng liêng nhất, một khi làm như thế giống lăng mạ và sĩ nhục Thiên Kinh Qur'an trừ khi sợ bị mất hoặc không có chỗ sạch sẽ để đặt Qur'an thì hy vọng rằng được phép mang vào nhưng hãy giấu trong áo chứ không được phơ bày ra ngoài.

[76]- Khuyến khích bước vào nhà vệ sinh bằng chân trái và nói:

((بِسْمِ اللهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبُث وَالْخَبَائث))

(Bismillah, Ol lo hum ma in ny a u' zu bi ka mi nal khu buth val kho ba ith)

Ý nghĩa: {**Nhân danh Allah. Thưa Allah! Cầu xin Ngài che chở bề tôi tránh xa Shayton nam và Shayton nữ.**} Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالب ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((سَتْرُ مَا بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنِّ وَعَوْرَات بَنِي آدَمَ إِذَا دَخلَ أَحَدُهُمْ الْخَلاَءَ أَنْ يَقُولَ بِسْمِ اللَّه)) رواه الترمذي وصحح الحديث الألباني في الإرواء ١/٨٧.

Ông Aly bin Abu Tolib ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Mắt của bọn ma quỉ bị che không nhìn thấy được phần kín của con người khi họ vào nhà vệ sinh và đọc Bismillah.**" Hadith do Al-Tirmizy ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Al-Irwa' 1/87.

Còn khi đã vào nhà vệ sinh thì nói lời cầu xin này khi kéo áo lên. Câu nói của đa số Ulama. Trích từ Neel Al-Awtaar 1/71.

Khi bước ra bước bằng chân phải và nói: ((**غُفْرَانَكَ**)) (Ghof ro nak).

Ý nghĩa: {**Cầu xin sự tha thứ của Ngài.**} Hadith do Abu Dawud, Al-Tirmizy ghi lại, được Al-Nawawy xác thực trong quyển Al-Azkaar trang 28 và Shaikh Al-Albany trong Al-Irwa' 1/91.

Hoặc nói thêm: ((**الْحَمْدُ للّه الّذي أَذْهَبَ عَنِّي الأَذى وَعَافَاني**)).

(Al ham du lil lah, al la zi az ha ba a'n ny al a' za va a' fa ny)

Ý nghĩa: {**Tạ ơn Allah, Đấng đã xuôi đuổi điều làm hại bề tôi ra khỏi cơ thể và ban cho bề tôi sự lành mạnh.**} Hadith do Ibn Majah ghi lại được Ibn Hajar xác thực lại đường truyền trong Hidayah Al-Ruwat 1/211.

Shaikh Ibn Qosim nói trong phần chú thích quyển Al-Rawdh Al-Murba' 1/123 về việc bước chân phải trước hay chân trái trước trong giáo lý Islam có ba trường hợp:

1- Những chổ cao quí hay những gì được tôn trọng thì bước chân phải trước hoặc dùng tay phải để lấy (đưa).
2- Những chổ bị cho là dơ hay những gì không được tôn trọng thì bước chân trái trước hay dùng tay trái để lấy (đưa).
3- Khi bị lưỡng lự là không phân biệt được điều này có cao quí, sạch sẽ hay không thì sử dụng chân phải. Vì hadith A-y-shah ﵁: "**Trước kia, Nabi ﷺ rất thích bắt đầu từ bên phải như mang dép, chải đầu, lấy Wuđụa và tất cả mọi việc làm khác.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[77]- Tẩy rửa khi vệ sinh xong có ba cách:

1- Dùng đá hoặc những gì được phép sử dụng chùi trước (sẽ được giải thích kỷ hơn ở phần sau) tiếp tục rửa bằng nước cách này hoàn hảo nhất vì làm cho sự sạch sẽ tăng lên.

2- Chỉ rửa bằng nước: sử dụng nước thì sạch sẽ hơn nhiều so với chùi bằng đá hoặc những gì tương tự.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَائِشَةَ ﵂ قَالَتْ: ((مُرْنَ أَزْوَاجَكُنَّ أَنْ يَسْتَطِيبُوا بِالْمَاءِ فَإِنِّي أَسْتَحْيِيهِمْ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَفْعَلُهُ)) رواه أحمد والترمذي وصحح إسناده الألباني في صحيح الترمذي حديث رقم ١٩.

Bà A-y-sha ﵂ nói: "**Các cô hãy nói với chồng các cô hãy tẩy rửa bằng nước. Bởi vì, tôi rất ngại nói trực tiếp về vấn đề này với họ, quả thật trước kia Thiên Sứ ﷺ đã làm như thế (tức rửa bằng nước sau khi vệ sinh).**" Hadith do Ahmad và Al-Tirmizy ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực đường truyền trong Soheeh Al-Tirmizy hadith số 19.

3- Chỉ sự dụng đá để chùi: sử dụng những viên đá nhỏ để chùi. Trích từ Ihaj Al-Mụmineen 1/67.

** **Bằng chứng**: cho việc chỉ dùng đá chùi khi vệ sinh.

عَنْ مُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ ﵁ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ. فَقَالَ ((يَا مُغِيرَةُ خُذْ الإِدَاوَةَ)) فَانْطَلَقَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حَتَّى تَوَارَى عَنِّي فَقَضَى حَاجَتَهُ. متفق عليه.

Ông Mughiroh bin Shúabah ﵁ kể: *Tôi cùng với Nabi ﷺ trong cuộc du hành, Nabi ﷺ nói:* "**Hỡi Mughiroh! hãy cầm lấy cái thố nhỏ này.**" *Sau đó, Nabi ﷺ đi ẩn người để vệ sinh.* Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

Nabi ﷺ đã để cái thố đựng nước ở lại với Mughiroh rồi đi vệ sinh không đem theo nước chứng minh rằng Nabi ﷺ sử dụng đá để chùi.

Ai đã sử dụng đá chùi rồi thì không bắt buộc phải rửa lại bằng nước. Trích từ Al-Um 1/74 và Al-Istizkaar 1/255.

[78]- Những địa điểm cấm đi vệ sinh.

1- Đường đi và những nơi công cộng.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ((اتَّقُوا اللَّعَّانَيْنِ)) قَالُوا: وَمَا اللَّعَّانَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: ((الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ فِي ظِلِّهِمْ.)) رواه مسلم.

Ông Abu Hurairoh ﷺ kể: Nabi ﷺ nói: "**Hãy tránh xa hai điều bị nguyền rủa.**" *Mọi người hỏi: là hai điều gì thưa Thiên Sứ ?* "**Đi vệ sinh trên đường đi của mọi người hoặc dưới bóng râm (nơi dùng để giải lao).**" Thiên Sứ ﷺ trả lời. Hadith do Muslim ghi lại.

2- Nguồn tài nguyên của con người như: nguồn nước hoặc những gì tương tự...

** **Bằng chứng:**

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((اتَّقُوا الْمَلاَعِنَ الثَّلاَثَةَ: الْبَرَازَ فِي الْمَوَارِدِ وَقَارِعَةِ الطَّرِيقِ وَالظِّلِّ)) رواه أبو داود وحسنه الألباني في إرواء الغليل ١/١٠٠.

Ông Muaz bin Jabal ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Hãy tránh xa ba điều bị nguyền rủa: vệ sinh trên nguồn tài nguyên của mọi người, trên đường đi và dưới bóng râm (nơi dùng để giải lao).**" Hadith do Abu Dawud ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Irwa Al-Gholeel 1/100.

3- Nước đứng yên không chảy.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ: ((لاَ يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لاَ يَجْرِي ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ)) رواه البخاري.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Thiên Sứ ﷺ: "**Cấm không được tiểu tiện vào nguồn nước đứng yên không chảy rồi sau đó vào đó tắm.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

4- Tiểu vào lỗ, hang. Câu nói được bốn vị Imam thống nhất, Imam Al-Nawawy nói: điều này được các Ulama thống nhất. Trích từ Al-Majmụa 2/100.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَبْدِ اللهِ بن سَرْجِسٍ ﷺ أَنَّ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: ((لاَ يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْجُحْرِ)) رواه أحمد وأبو داود وصححه النووي في المجموع ٢/١٠٠ والشوكاني في السيل الجرار ١/٦٦.

Ông Abdullah bin Sarjis ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Cấm, không được tiểu vào trong lỗ (hang).**" Hadith do Ahmad và Abu Dawud ghi lại được Al-Nawawy xác thực trong Al-Majmụa 2/100 và Al-Shawkany trong Al-Sabeel Al-Jiraar 1/66.

Lý do cấm là:

Nó là nguyên nhân làm cho con vật sống trong lỗ xuất hiện làm hại người tiểu vào lỗ và có thể là nhà ở của ma quỉ chúng sẽ trả thù nếu đã bị xúc phạm.

5- Đi vệ sinh trên ngôi mộ.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ ثِيَابَهُ فَتَخْلُصَ إِلَى جِلْدِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرٍ)) رواه مسلم.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Quả thật, là được ngồi trên đóng than cháy đỏ rồi bị cháy cả quần áo và cháy cả da thịt còn tốt hơn là ngồi trên ngôi mộ.**" Hadith do Muslim ghi lại.

6- Nếu nhà tắm bị ứ nước thì bị cấm tiểu trong nhà tắm, còn nếu nhà tắm có đường thoát nước như ngày nay thì không bị cấm.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ ﷺ قَالَ: ((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى أَنْ يَبُولَ الرَّجُلُ فِي مُسْتَحَمِّهِ)) رواه ابن ماجة وصححه الألباني في صحيح ابن ماجة حديث رقم ٢٤٩.

Ông Abdullah bin Mughaffal ﷺ kể: "*Quả thật, Nabi ﷺ cấm tiểu tiện trong nhà tắm.*" Hadith do Ibn Majah ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Ibn Majah hadith số 249.

[79]- Cung cách khi vệ sinh.

1- Ẩn mình trong lúc đi vệ sinh. Trích từ Zad Al-Ma-aad 1/181.

** **Bằng chứng:**

عَنْ مُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ ﷺ وفيه: ((حَتَّى تَوَارَى عَنِّي فَقَضَى حَاجَتَهُ.)) متفق عليه.

Trích từ hadith ông Mughiroh bin Shúabah ﷺ có đoạn kể: *Sau đó, Nabi ﷺ đi ẩn người để vệ sinh*. Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

2- Không sờ bộ phân sinh dục bằng tay phải.

3- Không tẩy rửa hay chùi bằng tay phải.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لاَ يُمْسِكَنَّ أَحَدُكُمْ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَهُوَ يَبُولُ وَلاَ يَتَمَسَّحْ مِنْ الْخَلاَءِ بِيَمِينِهِ وَلاَ يَتَنَفَّسْ فِي الإِنَاءِ)) متفق عليه.

Ông Abu Qotadah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Không được cầm dương vật bằng tay phải khi tiểu tiện, không được lau chùi sau vệ sinh bằng tay phải và không được thổi bông bóng vào ly khi uống nước.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

4- Tìm một nơi đứng gió nếu đi vệ sinh ngoài trời để không bị nước tiểu văng trở lại và không nên tiểu ngược hướng gió. Câu nói của bốn vị Imam trích từ Al-Mụny 1/222, Al-Majmụa 2/109 và Hashiyah Al-Dasuqy 1/178.

5- Không nói chuyện trong lúc vệ sinh. Câu nói của đa số Ulama trích từ Al-Rawdh Al-Murba' 1/224, Al-Majmạu 3/103 và Al-Seel Al-Jaraar 1/68.

** **Bằng chứng:**

عَنْ الْمُهَاجِرِ بْنِ قُنْفُذٍ ﷺ أَنَّهُ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ وَهُوَ يَبُولُ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ حَتَّى تَوَضَّأَ، ثُمَّ اعْتَذَرَ إِلَيْهِ فَقَالَ: ((إِنِّي كَرِهْتُ أَنْ أَذْكُرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلاَّ عَلَى طُهْرٍ)) رواه أبو داود وأحمد وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ١٧.

Ông Al-Muhajir bin Qunfiz, quả thật ông ta đến gặp Nabi ﷺ trong khi Người đang tiểu, ông ta chào Salam cho Nabi ﷺ nhưng không được đáp lại cho đến khi Nabi ﷺ lấy Wuđụa rồi đáp lại Salam và Nabi ﷺ giải thích: "**Quả thật, Ta ghét**

nhắc tên Allah Đấng Tối Cao trong khi Ta không có nước Wuđụa." Hadith do Abu Dawud và Ahmad ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 17.

[80]- Không nên hướng mặt hoặc xoay lưng về Qiblah kể cả trong nhà vệ sinh hay là ở ngoài trời. Câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah trích từ Al-Awtaar.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ ؓ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: ((إِذَا أَتَيْتُمْ الْغَائِطَ فَلاَ تَسْتَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ وَلاَ تَسْتَدْبِرُوهَا وَلَكِنْ شَرِّقُوا أَوْ غَرِّبُوا)) رواه متفق عليه.

Ông Abu Ayyob ؓ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi các bạn muốn đi vệ sinh thì không được hướng mặt hoặc xoay lưng về Qiblah mà hãy xoay về hướng đông hoặc hướng tây.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi.

Hadith này ngụ ý không nên làm như vậy bởi vì Nabi ﷺ đã từng đi vệ sinh về hướng Qiblah qua hadith:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ ؓ قَالَ: ((ارْتَقَيْتُ عَلَى ظَهْرِ بَيْتٍ لَنَا فَرَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَى لَبِنَتَيْنِ مُسْتَقْبِلاً بَيْتَ الْمَقْدِسِ مُسْتَدْبِراً الكَعْبَةَ)) رواه البخاري.

Ông Abdullah bin Umar ؓ kể: "*(Tình cờ) tôi leo lên nóc nhà của tôi và nhìn thấy Thiên Sứ ﷺ trong nhà vệ sinh mặt hướng về Masjid Al-Maqdis (ở Palestin) và xoay lưng về Al-Ka'bah.*" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

Còn được phép hướng mặt về Qiblah qua hadith

عَنْ جَابِرٍ ؓ قَالَ: ((نَهَى النَّبِيُّ ﷺ أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ بِغَائِطٍ أَوْ بَوْلٍ فَرَأَيْتُهُ قَبْلَ أَنْ يَمُوتَ يَسْتَقْبِلُهَا)) رواه أحمد والترمذي وحسنه وصححه البخاري.

Ông Jabir ؓ kể: "*Nabi ﷺ đã cấm chúng ta hướng về Qiblah khi đại tiện hoặc tiểu tiện. Nhưng tôi đã thấy Người trước khi qua đời đã hướng mặt về Qiblah.*" Hadith do Ahmad và Al-Tirmizy ghi lại và được Al-Bukhory xác thực.

(***chú ý***: *không phải trong hadith ngụ ý tại sao Nabi ﷺ đã cấm giáo chúng làm nhưng Người lại làm sai mà sự việc được giải thích như sau: là trong Islam có rất nhiều điều chỉ dành riêng cho Nabi ﷺ cấm giáo chúng làm theo như cưới vợ hơn bốn người phụ nữ, có việc làm trước tiên bị cấm nhưng thời gian sau bị xóa đi như khi Islam mới bắt đầu Nabi ﷺ cấm việc đi viếng thăm mộ phần người qua cố sau thời gian được Nabi ﷺ cho phép viếng thăm cho đến ngày tận thế, có việc lúc đầu cho phép rồi sau đó bị cấm như trước kia Nabi ﷺ cho phép ăn thịt lừa rồi sau đó cấm ăn cho đến ngày tận thế, có việc làm Nabi ﷺ cấm với ngụ ý không làm là tốt hơn nhưng làm thì không sao như hadith nêu trên.*)

Cách tốt nhất là không hướng mặt cũng không xoay lưng về Qiblah khi ở ngoài trời, điều này không có gì khó còn nếu ở trong nhà vệ sinh thì nên xoay về bên phải hay bên trái một tí.

[81]- Bắt buộc phải chùi ít nhất ba lần khi vệ sinh. Câu nói của trường phái Imam Al-Shafiy[1] và Imam Ahmad[2].

** **Bằng chứng:**

عَنْ سَلْمَانَ ﷺ قَالَ: ((نَهَانَا النَّبِيُّ ﷺ عَنْ الاِسْتِجْمَارِ بِأَقَلَّ مِنْ ثَلاَثَةِ أَحْجَارٍ)) رواه مسلم.

Ông Salman ﷺ kể: "*Nabi ﷺ cấm chúng ta lau chùi (khi vệ sinh) ít hơn ba cục đá.*" Hadith do Muslim ghi lại.

Nếu như sau ba lần chùi đã sạch thì thôi còn chưa sạch thì thêm nữa, cách tốt nhất là chùi theo số lẽ như ba, năm, bảy… cho đến khi sạch.

** **Bằng chứng:**

عَنْ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِذَا اسْتَجْمَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيُوتِرْ)) رواه مسلم.

Ông Jabir bin Abdullah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi chùi (lúc vệ sinh) thì hãy chùi lẻ.**" Hadith do Muslim ghi lại.

[82]- Không nhất thiết phải dùng đá để chùi mà dùng bất cứ loại gì sạch được phép sử dụng thì chùi được như: gỗ, vải vụn, giấy[3]... câu nói của đa số Ulama.

[83]- Những loại cấm sử dụng chùi khi vệ sinh:

1- Xương bởi vì nó là thức ăn của Jin (loài ma).

2- Phân khô động vật vì nó là thức ăn của động vật của Jin.

** **Bằng chứng:**

عَن ابنِ مَسْعُودِ ﷺ وَفِيه ذِكَرَ مَجِيءَ الْجِنِّ لِلنَّبِيِّ ﷺ وَأَنَّهُم سَأَلُوهُ الزَّادَ فَقَالَ: ((لَكُمْ كُلُّ عَظْمٍ ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ يَقَعُ فِي أَيْدِيكُمْ أَوْفَرَ مَا يَكُونُ لَحْمًا وَكُلُّ بَعْرَةٍ عَلَفٌ لِدَوَابِّكُمْ)) رواه مسلم.

Ông Ibn Mas-ud ﷺ kể: ... Jin đến gặp Nabi ﷺ và họ hỏi về thức ăn, Nabi ﷺ đáp: "**Thức ăn của các bạn là tất cả xương được nhắc tên Allah lên nó, khi rơi vào tay của các ngươi sẽ trở thành thịt và tất cả phân khô động vật là thức ăn của động vật của các bạn.**" Hadith do Muslim ghi lại.

Nếu ai sử dụng phân khô và xương chùi là làm trái ngược mệnh lệnh của Thiên Sứ và phải chịu tội nhưng được công nhận sạch sẽ đó. Câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah[4] và Imam Malik[5] và được Shaikh Al-Islam cho là trội[6].

3- Thức ăn như trái cây... vì làm thế xem thường bổng lộc của Allah.

4- Vật gì được tôn trọng như sách kiến thức về Islam hoặc bất cứ giấy gì nghi ngờ rằng trong đó có tên Allah. Trích từ Al-Insof 1/225.

5- Vật dơ bởi vì vật dơ không thể tẩy sạch chất dơ được. Câu nói của đa số Ulama. Trích từ Bada-e' Al-Sona'e 1/102.

---

(1) Trích từ Al-Iqna' Fi Hal Alfaadh Abi Shuja' 1/153.
(2) Trích từ Al-Mụny 1/209.
(3) Trích từ Al-Istizkaar 1/175 và Al-Muqne' 1/221.
(4) Trích từ Bada-e' Al-Sona-e' 1/102.
(5) Trích từ Mawahib Al-Jaleel 1/418.
(6) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 17.

** **Bằng chứng**:

عَنْ ابنِ مَسْعُودٍ ﷺ حِينَ أَتَى لِلنَّبِيِّ ﷺ بِرَوْثَةٍ لِيَسْتَنْجِي بِهَا فَأَلْقَاهَا وَقَـــالَ: ((هَـــذَا رِكْـــسٌ)) رواه البخاري، وزاد أحمد: ((اِئْتِنِي بِحَجَرٍ))

Ông Ibn Mas-ud ﷺ, khi ông ta đem phân khô động vật để Nabi ﷺ chùi nhưng bị Nabi ﷺ ném bỏ và nói: "**Đây là phân khô.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

Hadith khác do Ahmad ghi lại, Nabi ﷺ nói thêm: "**Hãy đem đá đến cho Ta.**"

CHƯƠNG VIII
TẮM THEO GIÁO LUẬT

[84]- Những điều bắt buộc tắm theo giáo lý:

1- Junub: là bị xuất tinh bằng sự giao hợp hoặc bằng cách khác hoặc đầu dương vật được đặt vào trong âm đạo kể cả không bị xuất tinh.

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي سَعِيد الْخُدْرِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((إِنَّمَا الْمَاءُ مِنَ الْمَاءِ)) رواه مسلم.

Ông Abu Sa-id Al-Khudry ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Chỉ bắt buộc tắm khi thấy nước (tinh trùng).**" Hadith do Muslim ghi lại.

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ((إِذَا مَسَّ الْخِتَانُ الْخِتَانَ فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ)) رواه مسلم.

Bà A-y-shah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Khi qui đầu nằm trong âm đạo thì đã bắt buộc tắm theo giáo lý.**" Hadith do Muslim ghi lại.

2- Máu kinh nguyệt và rong kinh: khi phụ nữ hết kinh kỳ và hết rong kinh bắt buộc phải tắm theo giáo lý. Sẽ được nói tỉ mỉ hơn ở chương kinh nguyệt.

3- Người chết không phải vì thánh chiến.

** **Bằng chứng**:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ فِي قِصَّةِ الَّذِي وَقَصَتْهُ نَاقَتُهُ فِي الْحَجِّ الْوِدَاعِ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فِي شَأْنِهِ: ((اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ)) متفق عليه.

Ông Ibn Abbaas ﷺ kể câu chuyện người đàn ông bị lạc đà của mình đạp chết trong Haj Al-Wiđa, Nabi ﷺ bảo: "**Hãy tắm anh ta bằng nước trộn lẫn với lá táo.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

** **Bằng chứng**: không tắm cho người chết vì thánh chiến.

عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فِي شُهَدَاءِ أُحُدٍ: ((ادْفِنُوهُمْ فِي دِمَائِهِمْ وَلَمْ يُغَسِّلْهُمْ)) رواه البخاري.

Ông Jabir ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ nói về những vị bằng hữu bị tử chiến trong trận Uhud: "**Hãy chôn cất họ cùng với máu của họ và đừng tắm rửa họ.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[85]- Ai bị bệnh thường xuyên xuất tinh hoặc bị xuất tinh không phải do sự ham muốn tình dục thì không bắt buộc tắm. Câu nói của đa số Ulama.

[86]- Khi phụ nữ phá thai và bào thai được 4 tháng tuổi trở lên thì bắt buộc phải đặt tên, tắm, liệm và dâng lễ Solah cho thai nhi bởi vì nó đã được thổi linh hồn vào rồi. Còn bào thai dưới 4 tháng tuổi chỉ đem chôn mà thôi. Trích từ Al-Shar Al-Mumté 5/373-374.

[87]- Khi thức dậy thấy bị ướt quần thì có những trường hợp sau:

1- Khẳng định rằng đây là tinh dịch, khi đó bắt buộc phải tắm cho dù có bị mộng tinh hay không cũng vậy.

2- Khẳng định rằng đây không phải là tinh dịch, khi đó không bắt buộc phải tắm nhưng phải rửa những nơi bị dính bởi vì điều đó được ướt tính như nước tiểu.

3- Không biết rõ đó là tinh dịch hay là không, được phân tích như sau:

a) Nhớ ra rằng mình đã mộng tinh thì đó là tinh dịch bắt buộc phải tắm.

b) Nhớ rằng không có nằm mộng: nếu trước khi ngủ đã suy nghĩ đến chuyện quan hệ thì đó là Mazy (bắt buộc phải rửa dương vật và hai tinh hoàn), còn nếu khi ngủ không có suy nghĩ gì cả, lúc đó không bắt buộc phải tắm vì nguyên thủy là vô can.

[88]- Nghi thức tắm theo giáo lý, có hai cách:

1) Cách 1:

- Định tâm cho việc tắm bắt buộc (sự định tâm chỉ cần suy nghỉ trong lòng là đủ không được nói thành lời).
- Rửa sạch tinh trùng hoặc máu kinh (đối với phụ nữ) dính trên cơ thể.
- Xối nước ướt đều lên cơ thể không được xót bất cứ phần nào và phải cho thấm vào tận cả da đầu đồng thời xúc miệng, hít nước vào mũi rồi hỉ ra.

2) Cách 2: khuyến khích nên tắm theo cách này.

- Định tâm cho việc tắm bắt buộc.
- Đọc بِسْمِ اللهِ (Bis mil lah).
- Rửa đôi bàn tay ba lần.
- Dùng tay phải xối nước và dùng tay trái rửa bộ phận sinh dục, tinh dịch hoặc máu kinh (đối với phụ nữ).
- Lấy nước Wuđụa như nước Wuđụa dâng lễ Solah.
- Dùng đôi tay lấy nước rồi chà lên đầu cho thấm vào da đầu ba lần.
- Xối nước ướt đều lên cơ thể nên bắt đầu từ bên phải.

** ***Chú ý:*** *sau khi tắm xong theo giáo lý thì được phép tắm gội bình thường.*

** **Bằng chứng:**

Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại từ bà A-y-shah ﵂, bà đã tả về cách tắm của Nabi ﷺ tương tự như đã nêu trên.

Còn nếu là nền đất thì sau khi tắm xong tìm nơi khác rửa chân như Thiên Sứ ﷺ đã làm qua hadith của bà Maimunah do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[89]- Giáo lý tắm này áp dụng cho cả nam lẫn nữ. Đối với phụ nữ khi tắm không bắt buộc phải xả tóc ra mà chỉ cần dùng ba bụm nước chà mạnh lên đầu cho nước thấm vào da đầu là đủ. Câu nói của đa số Ulama(1) và được Shaikh Ibn Baz lựa chọn(2).

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/300.
(2) Trích từ Al-Majmụa Fatawa và các bài viết về nhiều thể loại 10/182.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ ﷺ قَالَتْ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي أَفَأَنْقُضُهُ لِلْحَيْضِ وَالْجَنَابَـــةِ ؟ قَالَ: ((لاَ إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلاَثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِي عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُـــرِينَ)) رواه مسلم.

Bà Ummu Salamah ﷺ kể: tôi nói với Nabi ﷺ tôi là người phụ nữ luôn thắt bím tóc, vậy tôi phải gở ra khi tắm mỗi khi sạch kinh và tắm Junub không ? Thiên Sứ ﷺ đáp: "**Không, chỉ cần cô dùng ba bụm nước chà lên đầu sau đó xối nước đều lên cơ thể thì cô trở thành sạch sẽ.**" Hadith do Muslim ghi lại.

[90]- Khi người Kafir vào Islam bắt buộc anh ta tắm. Câu nói của hai trường phái Imam Malik(1) và Imam Ahmad(2), được Shaikh Al-Sa'dy cho là trội nhất(3).

** **Bằng chứng:**

عَنْ قَيْسِ بْنِ عَاصِمٍ ﷺ قَالَ: ((أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ أُرِيدُ الإِسْلاَمَ فَأَمَرَنِي أَنْ أَغْتَسِلَ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ)) رواه أبو داود وصححه الألباني في إرواء الغليل ١/ ١٦٤.

Ông Qois bin Asim ﷺ kể: "*Tôi đến gặp Nabi ﷺ với ý muốn vào Islam thì Người ra lệnh tôi đi tắm với nước trộn lẫn với lá táo.*" Hadith do Abu Dawud ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Irwa Al-Gholeel 1/164.

[91]- Tắm ngày thứ sáu là Sunnah Muakkadah (tức Nabi làm thường xuyên không bỏ). Câu nói của đa số Ulama. Trích từ Al-Mụny 3/225 và Al-Majmụa 2/232.

Shaikh Al-Islam nói: *"ai trên người có mùi hôi làm ảnh hưởng đến người dâng lễ thì bắt buộc phải tắm."* Trích từ Al-Insof 2/117.

** **Bằng chứng:**

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَبِهَا وَنِعْمَتْ وَمَنِ اغْتَسَلَ فَالْغُسْلُ أَفْضَلُ)) رواه أحمد وأبو داود.

Ông Samuroh bin Jundab ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Được phép lấy nước Wuđụa vào ngày thứ sáu nhưng tốt nhất là tắm.**" Hadith do Ahmad và Abu Dawud ghi lại.

Có một số hadith ra lệnh phải tắm vào ngày thứ sáu chỉ mang tính khuyến khích mà thôi hoặc bắt buộc đối với những ai có mùi hôi trên người.

[92]- Theo Sunnah ai đã bị Junub có ý định không tắm liền muốn ngủ thì nên lấy nước Wuđụa trước khi ngủ, chỉ khuyến khích không bắt buộc phải tắm. Trích từ Zad Al-Maad 1/154.

---

(1) Trích từ Mawahib Al-Jaleel 1/453.
(2) Trích từ Al-Mụny 1/275.
(3) Trích từ Fiq Ibn Sa'dy 1/282.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ: ((كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَنَامَ وَهُوَ جُنُبٌ غَسَلَ فَرْجَهُ وَتَوَضَّأَ لِلصَّلاَةِ)) متفق عليه.

Bà A-y-shah kể رضي الله عنها: "*Trước kia, khi Nabi ﷺ muốn ngủ trong khi người bị Junub, Người rửa bộ phận sinh dục và lấy nước Wuđụa.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

Nếu ngủ không lấy nước Wuđụa trong khi bị Junub là điều không nên. Câu nói của trường phái Imam Ahmad[1] và được Shaikh Al-Islam lựa chọn[2].

[93]- Nếu phụ nữ bị hai điều tắm bắt buộc cùng một lúc như tắm Junub và tắm sau hành kinh thì chỉ cần tắm một lần là đủ nhưng phải định tâm tắm Junub và tắm sau chu kỳ. Tương tự thế, được phép định tâm tắm Junub và tắm vào ngày thứ sáu hoặc tắm vào ngày tết cùng một lúc.

Ai định tâm tắm bắt buộc thì sau khi tắm không bắt buộc phải lấy nước Wuđụa nhưng nếu lấy thêm thì tốt. Câu nói của đa số Ulama[3] và Shaikh Al-Sa'dy lựa chọn[4].

** **Bằng chứng**:

1- Từ Thiên Kinh Qur'an:

Allah phán: ﴿**Và còn nếu các ngươi bị Junub thì phải tẩy sạch toàn thân**﴾ Trích từ chương Al-Maidah – 6.

Allah chỉ ra lệnh tắm toàn thân chứ không ra lệnh lấy nước Wuđụa, vả lại những gì bắt buộc trong khi lấy Wuđụa đã được làm trong khi tắm mà còn làm hơn nữa là khác.

2- Từ Sunnah:

ولعموم حديث عمر قال: قال : ((إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ)) رواه البخاري.

Và hadith với hàm ý chung được ông Umar thuật lại, Nabi ﷺ nói: "**Mọi việc làm bắt nguồn bằng sự định tâm.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[94]- Người bị Junub không được phép ở lại trong Masjid nhưng được phép đi ngang qua khi có việc cần.

** **Bằng chứng**:

Allah phán: ﴿**Hỡi những người có đức tin! Chớ dâng lễ Solah trong khi các ngươi bị say sưa (bởi rượu) cho đến khi các ngươi (tỉnh táo trở lại và) biết được những gì các ngươi đang nói, và khi bị Junub không được phép (đến gần Masjid) ngoại trừ đi ngang qua cho đến khi tắm rửa.**﴾ Trích từ chương An-Nisa – 43.

---

(1) Trích từ Al-Insof 2/253.
(2) Trích từ Al-Fatawa 21/343.
(3) Trích từ Al-Mụny 1/292.
(4) Trích từ Al-Mukhtarot Al-Jaliyah trang 30.

[95]- Qua đường truyền chính xác thì Nabi ﷺ đã tắm chỉ tốn ba mud[1] nước, và từ đường truyền chính xác khác Người tắm bằng một só[2]. Cho nên, không có giới hạn tắm bao nhiêu nước miễn sao không rơi vào sự lãng phí thì được. Trích từ Al-Rawd Al-Murbe'.

**** <u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ: ((اغْتَسَلَ النَّبِيُّ ﷺ بِثَلاَثَةِ أَمْدَادٍ)) رواه مسلم.

Bà A-y-shah رضي الله عنها kể: "**Nabi ﷺ đã tắm bằng ba mud nước.**" Hadith do Muslim ghi lại.

---

(1) Mud là đơn vị đo lường ở thời Nabi ﷺ, một mud bằng hai bụm tay của người đàn ông trung bình.

(2) Só là đơn vị đo lường ở thời Nabi ﷺ, một só bằng bốn mud và một mud bằng hai bụm tay của người đàn ông trung bình.

CHƯƠNG IX
TAYAMMUM

[96]- Tayammum là sự tôn thờ Allah với định tâm dùng đất sạch chùi lên cơ thể theo cung cách riêng của giáo lý(1). Điều này thay thế cho việc tẩy rửa bằng nước, Allah đã ban điều này để làm điều dễ dãi cho cộng đồng Islam khi không sử dụng được nước hoặc không có nước.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

1- <u>Từ Thiên Kinh Qur'an</u>:

Allah phán: ﴿**Một khi các ngươi không tìm được nước thì hãy Tayammum trên mặt đất sạch**﴾ Trích từ chương Maidah – 6.

2- <u>Từ Sunnah</u>:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((وَجُعِلَتْ لِي الأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا وَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلاَةُ فَلْيُصَلِّ)) رواه البخاري.

Ông Jabir bin Abdullah ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Và (Allah) đã ban cho Ta mặt đất thành Masjid và sự sạch sẽ (tức được phép dâng lễ Solah bất cứ nơi nào trên trái đất và được phép Tayammum trên đất), vì thế, bất cứ ai trong cộng đồng Ta đến giờ dâng lễ Solah thì hãy dâng lễ.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[97]- Tayammum là sự tẩy sạch (thay thế Wuđụa) khi không có nước. Câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah(2), một đường truyền từ Imam Ahmad(3), được Shaikh Al-Islam(4) và Shaikh Ibn Uthaimeen(5) cho là trội.

Dựa vào câu nói này người Tayammum được phép dâng lễ Solah bắt buộc, Solah sunnah và được phép cầm Thiên Kinh Qur'an, tương tự thế được phép dâng lễ Solah bắt buộc vào lần kế tiếp nếu vẫn còn Tayammum và không bắt buộc Tayammum lại khi đến giờ dâng lễ khác. Trích từ Al-Muhla 2/82, Majmụa Al-Fatawa của Shaikh Al-Islam 21/473.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ أَبِي ذَرٍّ ﷺ قَالَ: قَالَ ﷺ: ((الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ طَهُورُ الْمُسْلِمِ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ الْمَاءَ عَشْرَ سِنِينَ)) رواه أحمد وأبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ٣٣٢.

Ông Abu Zar ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Mặt đất sạch là sự sạch sẽ cho người Muslim (tức được phép Tayammum) cho dù không có nước đến mười năm.**" Hadith do Ahmad và Abu Dawud ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheh Abu Dawud hadith số 332.

---

(1) Trích từ Shifaul Al-A'leel.
(2) Trích từ Badae' Al-Sonae' 1/186.
(3) Trích từ Al-Insof 2/167.
(4) Trích từ Al-Fatawa 21/355, Al-Ikhtiyarot trang 36.
(5) Trích từ Al-Sharh Al-Mumte'.

Và hadith bảo là tẩy sạch bằng Tayammum và không giới hạn thời gian cũng không giới hạn hình thức tôn thờ.

[98]- Nghi thức Tayammum đúng nhất: dùng hai bàn tay vỗ xuống đất sạch một lần rồi dùng cả đôi bàn tay chùi đều lên mặt sau đó dùng tay trái chùi lên mu lưng bàn tay phải và ngược lại dùng tay phải chùi lên mu lưng bàn tay trái bắt đầu từ đầu các ngón tay cho đến cổ tay[1], và nếu muốn thì thổi bớt bụi ở lòng bàn tay trước khi vuốt lên mặt[2].

** **<u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ عَمَّارِ بْنِ يَاسِرٍ ﷺ فِي صِفَةِ التَّيَمُّمِ الْتِي عَلَّمَهُ إِيَاهَا الرَّسُولُ ﷺ وَفِيهَا: ((فَضَرَبَ النَّبِيُّ ﷺ بِكَفَّيْهِ الأَرْضَ وَنَفَخَ فِيهِمَا ثُمَّ مَسَحَ بِهِمَا وَجْهَهُ وَكَفَّيْهِ)) رواه البخاري.

Ông Ammaar bin Yasir ﷺ kể về nghi thức Tayammum mà Thiên Sứ ﷺ đã dạy ông trong đó có đoạn: "*Rồi Nabi ﷺ vỗ đôi bàn tay xuống đất và thổi vào lòng bàn tay, sau đó, vuốt lên mặt và hai bàn tay.*" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[99]- Người bị Junub thức dậy trong đêm rét buốt sợ rằng tắm sẽ làm hại đến sức khỏe thì bắt buộc phải tắm bằng nước nóng. Nếu không thể nào tắm được vì rất lạnh hoặc không có nước để tắm thì được phép Tayammum rồi dâng lễ Solah, đến khi nước trở lại bình thường bắt buộc phải tắm nhưng không bắt buộc phải dâng lễ Solah lại.

** **<u>Bằng chứng</u>:**

1- <u>Từ Thiên Kinh Qur'an</u>:

Allah phán: ﴾**Hãy kính sợ Allah với mọi khả năng các ngươi có thể.**﴿ Trích từ Al-Taghobun – 16.

2- <u>Từ Sunnah</u>:

عِمْرَانُ بْنُ حُصَيْنٍ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَأَى رَجُلاً مُعْتَزِلاً لَمْ يُصَلِّ مَعَ الْقَوْمِ فَقَالَ: ((يَا فُلاَنُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تُصَلِّيَ فِي الْقَوْمِ ؟)) فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَصَابَتْنِي جَنَابَةٌ وَلاَ مَاءَ. قَالَ: ((عَلَيْكَ بِالصَّعِيدِ فَإِنَّهُ يَكْفِيكَ)) ثُمَّ حَضَرَ الْمَاءُ بَعْدَ ذَلِكَ فَأَعْطَاهُ النَّبِيُّ مَاءً وَقَالَ: ((أَفْرِغْهُ عَلَى نَفْسِكَ)) رواه البخاري.

Ông Imron bin Husain ﷺ kể: Thiên Sứ ﷺ thấy một người đàn ông Mua'tazil không dâng lễ Solah tập thể, Thiên Sứ ﷺ hỏi: "**Này anh kia, điều gì ngăn cảng làm anh không dâng lễ tập thể ?**" người đàn ông đáp: thưa Thiên Sứ! Tôi bị Junub và không có nước. "**Thì anh hãy dùng đất như thế là được rồi.**" Thiên Sứ ﷺ đáp. Một lát sau có nước Nabi ﷺ đưa cho anh ta và bảo: "**Anh hãy xối lên người đi.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[100]- Được phép Tayammum thay thế cho nước trong những trường hợp sau:

---

(1) Trích từ Al- Seel Al-Jaraar 1/133.
(2) Trích từ Fath Al-Bary 1/529.

a) Khi không có nước.

b) Tìm được nước nhưng giá bán quá đắt hơn bình thường không có khả năng mua.

c) Nước chỉ đủ để uống mà thôi (trong suốt chuyến đi).

d) Sợ nếu sử dụng nước sẽ làm ảnh hưởng đến sức khỏe đối với người bệnh và những ai tương tự hoặc sử dụng nước sẽ làm cho bệnh thêm kéo dài.

** **Bằng chứng**:

Allah phán: ﴿**Hãy kính sợ Allah với mọi khả năng các ngươi có thể.**﴾ Trích từ chương Al-Taghobun – 16.

Allah phán: ﴿**Và chớ hủy diệt cơ thể của các ngươi, quả thật Allah đối với các ngươi rất khoan dung.**﴾ Trích từ chương Nisa – 29.

[101]- Ai có nước chỉ đủ để rửa một số phần cơ thể, bắt buộc phải lấy Wuđụa cho đến khi nào hết nước còn phần nào chưa rửa thì Tayammum. Được truyền từ Imam Ahmad[1], câu nói của Ibn Hazim Al-Zohiry[2] và Shaikh Ibn Uthaimeen cho là trội nhất[3].

** **Bằng chứng**:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيِّ ﷺ: ((وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ)) رواه البخاري.

Ông Abu Hurairoh ﷺ thuật lại lời Nabi ﷺ: "**... Và khi Ta ra lệnh cho các bạn về điều gì thì hãy cố gắng làm với mọi khả năng có thể.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[102]- Được phép Tayammum với tất cả những gì có trên mặt đất như đất có bụi hay không có bụi, trên cát, trên đá. Câu nói của Imam Abu Hanifah, Imam Malik[4], một đường truyền của Imam Ahmad được Shaikh Al-Islam[5] và Ibn Al-Qoiyim[6] cho là trội nhất.

** **Bằng chứng**:

Allah phán: ﴿**Hãy Tayammum trên mặt đất sạch**﴾ Trích từ chương Maidah – 6.

Trước kia, khi Nabi ﷺ đi du hành cùng các bằng hữu rất có thể họ bị trời đổ mưa (không có đất khô có bụi để Tayammum) nhưng không được truyền lại là họ mang theo đất hoặc Nabi ﷺ ra lệnh cho họ phải mang theo đất. Trích từ Zad Al-Maad 1/200.

[103]- Được phép Tayammum trên tường cho dù tường được xây bằng đá hoặc gạch hoặc bằng gỗ cũng vậy với điều kiện phải có bụi trên tường nếu không có bụi thì không được phép.

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/315.
(2) Trích từ Al-Muhla 2/87.
(3) Trích từ Al-Sharh Al-Mumte' 1/322.
(4) Trích từ Al-Majmụa 2/246
(5) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 24.
(6) Trích từ Zad Al-Mustaqne' 1/200.

Tương tự thế đối với người bệnh không có khả năng sử dụng nước được phép Tayammum trên giường với điều kiện trên giường có bụi còn không có bụi thì không được phép. Trích từ Fatawa của Shaikh Ibn Uthaimeen 4/241.

[104]- Ai Tayammum vì không có nước đến khi đang dâng lễ Solah thì có nước, tốt nhất là ngưng dâng lễ Solah ngay để lấy nước Wuđụa. Còn theo Imam Abu Hanifah[1] và Imam Ahmad[2] nói: bắt buộc phải ngưng dâng lễ Solah ngay để lấy nước Wuđụa, câu nói này được Shaikh Al-Shawkany[3] và Shaikh Ibn Uthaimeen[4] cho là trội.

** **Bằng chứng:**

1- Từ Thiên Kinh Qur'an:

Allah phán: ﴿**Một khi các ngươi không tìm được nước...**﴾ Trích từ chương Maidah – 6.

Nhưng khi đó đã tìm thấy nước thì Tayammum bị vô hiệu và khi Tayammum vô hiệu thì làm hư lễ Solah.

2- Từ Sunnah:

حَدِيثُ أَبِي ذَرٍّ ﷺ وَفِيهِ: ((... فَإِذَا وَجَدَ الْمَاءَ فَلْيَتَّقِ اللهَ وَلْيُمِسَّهُ بَشَرَتَهُ)) رواه أبو داود.

Trích từ hadith Abu Zar ﷺ có đoạn: "... **Một khi đã tìm thấy nước thì hãy kính sợ Allah và hãy sử dụng nước.**" hadith do Abu Dawud ghi lại.

[105]- Khi đến giờ dâng lễ Solah nhưng không có nước, nếu khẳng định được rằng hoặc cho rằng sẽ có nước trước khi hết giờ dâng lễ thì tốt nhất là chờ đến giờ cuối cùng nếu không có thì Tayammum trước khi hết giờ dâng lễ, còn khẳng định rằng sẽ không có nước thì Tayammum và dâng lễ khi vừa vào giờ dâng lễ, không bắt buộc phải dâng lễ Solah lại cho dù có nước sau đó.

Shaikh Al-Islam nói: "*Đối với du khách khi tìm thấy nước nhưng đã trễ thì được phép dâng lễ Solah bằng Tayammum, đây là câu nói của đa số Ulama. Tương tự thế nếu thấy giếng nước nhưng không có gì để lấy nước nếu đi tìm dây thì sẽ hết giờ hoặc đào giếng để lấy nước những sẽ bị hết giờ nếu đào tới mạch nước thì khi đó được phép dâng lễ Solah bằng Tayammum.*" Trích từ Al-Fatawa 21/471.

** **Bằng chứng:**

عَنْ أَبِي سَعِيد الْخُدْرِيِّ ﷺ قَالَ: خَرَجَ رَجُلَانِ فِي سَفَرٍ فَحَضَرَتْ الصَّلَاةُ وَلَيْسَ مَعَهُمَا مَاءٌ فَتَيَمَّمَا صَعِيدًا طَيِّبًا فَصَلَّيَا، ثُمَّ وَجَدَا الْمَاءَ فِي الْوَقْتِ فَأَعَادَ أَحَدُهُمَا الصَّلَاةَ وَالْوُضُوءَ وَلَمْ يُعِدْ الآخَرُ ثُمَّ أَتَيَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَذَكَرَا ذَلِكَ لَهُ. فَقَالَ لِلَّذِي لَمْ يُعِدْ: ((أَصَبْتَ السُّنَّةَ وَأَجْزَأَتْكَ صَلَاتُكَ)) وَقَالَ لِلَّذِي

(1) Trích từ Badae' Al-Sonae' 1/190.
(2) Trích từ Sharh Al-Zurkashy 1/377.
(3) Trích từ Nail Al-Awtaar 1/257.
(4) Trích từ Sharh Al-Mumte' 1/343.

تَوَضَّأَ وَأَعَادَ: ((لَكَ الأَجْرُ مَرَّتَيْنِ)) رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ٣٣٨.

Ông Abu Sa-id ﷺ kể: *có hai người đàn ông đi du hành, khi đến giờ dâng lễ Solah trong khi họ không có nước nên cả hai Tayammum rồi cùng dâng lễ. Sau đó, họ tìm thấy trước khi hết giờ dâng lễ thì một trong hai người lấy nước Wuđụa dâng lễ Solah lại còn người kia thì không. Sau đó, cả hai đến gặp Thiên Sứ ﷺ kể cho Người nghe, Thiên Sứ ﷺ nói với người không dâng lễ Solah lại:* "**Anh đã làm đúng Sunnah và được ban thưởng về lễ Solah của anh.**" *Kế tiếp Nabi ﷺ nói với người lấy nước Wuđụa và dâng lễ Solah lại:* "**Anh được thưởng hai lần.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 338.

[106]- Đối với ai không tìm thấy nước, cũng không có đất và cũng không có cát gì cả giống như người bị trói hoặc bị bệnh thì bắt buộc phải dâng lễ Solah trong giờ của nó cho dù không được tẩy rửa và không được phép kéo dài thời gian đến hết giờ dâng lễ. Câu nói của Imam Al-Shafiy và một đường truyền của Imam Malik(1).

Ngoại trừ hai giờ dâng lễ được phép gom lại dâng lễ chung như lễ Zuhr và lễ Osr hoặc lễ Murip và Isa thì được phép trễ đến giờ sau với hy vọng là có nước hoặc đất(2).

** **<u>Bằng chứng</u>:**

Bà A-y-shah ﷺ kể: *Quả thật, Nabi ﷺ đã cử một số bằng hữu đi tìm dây chuyền của bà bị đánh mất. Khi đến giờ dâng lễ Solah tất cả không tìm được nước thế là tất cả họ cùng dâng lễ không có tẩy rửa, sau đó kể sự việc cho Nabi ﷺ nghe thì được Allah mặc khải xuống câu kinh bảo Tayammum. Vậy mà Nabi ﷺ không nói gì cả và cũng không ra lệnh cho họ phải dâng lễ Solah lại*. Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/327, Al-Majmụa 2/325.
(2) Trích từ Majmụa Al-Fatawa của Shaikh Al-Islam 21/451.

CHƯƠNG X
KINH NGUYỆT, RONG KINH VÀ SẢN HẬU

[107]- Kinh nguyệt: là loại máu tự nhiên được xuất ra từ đáy của tử cung vào một thời điểm nhất định. Trích từ Al-Rawd Al-Murba' 1/493.

Nguyên thủy nó xuất ra từ dạ con vì thế khi phụ nữ mang thai ngăn cản làm cho đa số phụ nữ không hành kinhhi.

[108]- Theo giáo lý Islam không qui định độ tuổi bao nhiêu thì mới bắt đầu có chu kỳ nhưng đa số không có hành kinh trước chín tuổi. Tương tự thế, không có qui định độ tuổi kết thúc chu kỳ nhưng đa số kết thúc vào độ tuổi năm mươi. câu nói được Shaikh Al-Islam(1) và Shaikh Ibn Uthaimeen(2) lựa chọn.

Cho nên, khi nào người phụ nữ thấy kinh nguyệt là người bắt đầu có chu kỳ kể cả dưới chín tuổi và có kéo dài hơn năm mươi tuổi nhưng vẫn trên một trạng thái duy nhất vào một thời gian nhất định thì đó vẫn là kinh nguyệt. Nếu sau năm mươi tuổi bị sáo trộn chu kỳ thì đó là chứng rong kinh (máu bệnh).

**** <u>Bằng chứng</u>:**

Allah phán: ﴿**Và ai trong số các người vợ của người đã quá tuổi kinh kỳ, nếu các người còn nghi ngờ (kinh kỳ của họ) thì thời gian ấn định (chờ li hôn) là ba tháng và (tương tự thế) đối với ai chưa có kinh nguyệt.**﴾ Trích từ chương Al-Tolaaq – 4.

Qua câu kinh trên không có nói thời gian bao nhiêu là có kinh hay hết kinh chỉ dựa vào khi nào thấy máu mà thôi.

[109]- Theo thường lệ phụ nữ có thai không có hành kinh nhưng khi thấy máu thì có hai trường hợp:

a) Máu ra gồm có màu vàng hoặc màu xám đục hoặc màu bị thay đổi thì đó là máu bệnh, người phụ nữ được phép dâng lễ, nhịn chay và chồng được phép quan hệ.

b) Máu ra giống như trong lúc hành kinh giống nhau về mùi, màu và vào một thời gian nhất định (vấn đề này xảy ra khi bào thai bị bệnh không chịu nhận thức ăn từ mẹ) thì đó là kinh nguyệt bắt buộc cô ta phải bỏ dâng lễ và nhịn chay. Câu nói của trường phái Imam Malik và trường phái Imam Al-Shafiy. Trích từ Bidayah Al-Mujtahid 1/88.

**** <u>Bằng chứng</u>:**

عَنْ عَائشَةَ ﷺ أَنَّهَا قَالَتْ: ((إِذَا رَأَت الْحُبْلَى الدَّمَ فَلْتُمْسِكْ عَنِ الصَّلاَةِ فَإِنَّهُ حَيْضٌ.)) رواه الدارمي.

Bà A-y-shah ﷺ nói: "*Khi phụ nữ mang thai thấy máu thì hãy ngưng dâng lễ Solah vì đó là máu kinh.*" Hadith do Al-Darimy ghi lại.

Và trong giáo lý không có bằng chứng nào nói rõ ràng là phụ nữ mang thai không bị kinh kỳ cả.

---

(1) Trích từ Al-Fatawa 19/237.
(2) Trích từ Majmụa Ro-sa-il Lilmar-ah Al-Muslimah của Shaikh Ibn Uthaimeen trang 43.

[110]- Không có thời gian giới hạn cho việc kinh nguyệt có bao lâu cả có thể là một ngày hoặc ít hơn, có thể kéo dài đến 15 ngày hoặc nhiều hơn nữa. Quan trọng là sắc diện của máu, nếu trên một trạng thái bình thường thì người phụ nữ bị kinh nguyệt. Câu nói của trường phái Imam Malik[(1)], được Shaikh Ibn Hazm[(2)] và Shaikh Al-Islam[(3)] lựa chọn.

Nếu máu này kéo dài không ngưng thì gọi là rong kinh, sẽ được giải thích sau.

**** Bằng chứng:**

Không có bằng chứng nào nói về giới hạn kinh kỳ cả, vì thế dựa vào từng người phụ nữ mà có giáo lý riêng.

Ông Al-Awza-y nói: "*Trong thời chúng tôi có người phụ nữ có kinh buổi sáng nhưng lại sạch vào buổi chiều.*" Trích từ Al-Tamheed 2/424.

Ông Shareek nói: "*Trong thời chúng tôi có người phụ nữ có kinh mỗi tháng 15 ngày.*" Trích từ Al-Mụny 1/389.

Và đa số phụ nữ có chu kỳ từ 6 đến 7 ngày dựa vào hadith Hamnah bint Jahsh (hadith sẽ được nhắc ra ở phần dưới).

[111]- Sự sạch sẽ giữa hai kỳ kinh không có thời gian qui định ít nhất bao nhiêu ngày. Trích từ một đường truyền của Imam Ahmad[(4)], Shaikh Al-Islam cho là trội[(5)] và Shaikh Al-Sa'dy lựa chọn[(6)].

Dựa vào câu nói trên có thể người phụ nữ được sạch giữa hai kỳ kinh là một tháng hoặc nhiều hơn hoặc ít hơn. Vào thời của vị thủ lĩnh Aly ﷺ có người phụ nữ sạch được mười ba ngày. Trích từ Sunan Al-Darimy.

Tương tự thế, không có giới hạn nhiều nhất là bao nhiêu ngày có người phụ nữ sạch sẽ trong nhiều tháng liền. Câu nói này được thống nhất giữa các Ulama, trích từ Al-Majmụa 2/409.

[112]- Khi đến chu kỳ kinh bị cấm như sau:

a) Quan hệ tình dục.

**** Bằng chứng:**

1- Từ Thiên Kinh Qur'an:

Allah phán: ﴿**Họ hỏi Ngươi (hỡi Muhammad) về chu kinh nguyệt của phụ nữ. Hãy bảo họ: "Nó là một sự ô nhiễm. Bởi thế, đừng quan hệ (tình dục) với họ và cũng đừng đến gần họ (với ý định quan hệ tình dục) trong suốt thời gian kinh kỳ cho đến khi họ trở lại sạch sẽ."**﴾ Trích từ chương Al-Baqoroh – 222.

(1) Trích từ Hashiyah Al-Dasuqy 1/276, Al-Mụny 1/389.
(2) Trích từ Al-Muhla 2/172.
(3) Trích từ Al-Fatawa 19/237 và Al-Ikhtiyarot trang 45.
(4) Trích từ Al-Insof 2/396.
(5) Trích từ Al-Fatawa 19/237.
(6) Trích từ Al-Mukhtarot Al-Jaliyah trang 39.

2- Từ Sunnah:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ﷺ قَالَ: أَنَّ الْيَهُودَ كَانُوا إِذَا حَاضَتْ الْمَرْأَةُ فِيهِمْ لَمْ يُؤَاكِلُوهَا وَلَمْ يُجَامِعُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ فَسَأَلَ أَصْحَابُ النَّبِيِّ ﷺ النَّبِيَّ ﷺ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: ﴿وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُوا۟ ٱلنِّسَآءَ فِى ٱلْمَحِيضِ﴾ ((البقرة: ٢٢٢)) إِلَى آخِرِ الآيَةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((اصْنَعُوا كُلَّ شَيْءٍ إِلاَّ النِّكَاحَ)) رواه مسلم.

Ông Anas bin Malik ﷺ kể: Quả thật, trước kia khi phụ nữ bọn Do Thái giáo đến chu kỳ kinh họ không cho phép phụ nữ ăn chung và ở cùng trong nhà. Thấy vậy, bằng hữu Nabi ﷺ đến hỏi Nabi ﷺ về sự việc trên thì Allah mặc khải xuống câu kinh: ﴿**Họ hỏi Ngươi (hỡi Muhammad) về chu kinh nguyệt của phụ nữ. Hãy bảo họ: "Nó là một sự ô nhiễm. Bởi thế, đừng quan hệ (tình dục) với họ..."**﴾ cho đến hết câu kinh. Thiên sứ ﷺ nói: "**Được phép làm tất cả ngoại trừ cưới hỏi (tức quan hệ tình dục).**" Hadith do Muslim ghi lại.

@ Được phép làm bất cứ điều gì với phụ nữ có kinh như: mơn trớn... nhưng không được chạm đến cửa mình.

** **Bằng chứng**:

Bà A-y-shah ﷺ kể: "*Trước kia, khi Nabi ﷺ muốn mơn trớn vợ trong khi cô ta đang hành kinh, Nabi ﷺ bảo cô ta mặc đồ che phần kín lại rồi Nabi ﷺ mơn trớn cô ta.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

@ Cấm tuyệt đối không được quan hệ với phụ nữ bằng đường hậu môn.

** **Bằng chứng**:

عَنْ خُزَيْمَةَ بْنِ ثَابِتٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَحْيِي مِنْ الْحَقِّ)) ثَلاَثَ مَرَّاتٍ ((لاَ تَأْتُوا النِّسَاءَ فِي أَدْبَارِهِنَّ)) رواه ابن ماجة وصححه الألباني في صحيح ابن ماجة حديث رقم ١٥٦١.

Ông Khuzaimah bin Sabit ﷺ thuật lại lời Thiên Sứ ﷺ: "**Quả thật, Allah hổ thẹn về sự thật**" (nói ba lần) "**Không được phép quan hệ với phụ nữ bằng đường hậu môn.**" Hadith do Ibn Majah ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Ibn Majah hadith số 1561.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا)) رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ١٨٩٤.

Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại lời Thiên Sứ ﷺ: "**Sẽ bị nguyền rủa đối với ai quan hệ với vợ bằng đường hậu môn.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại, được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 1894.

b) Ly hôn: cấm người đàn ông ly hôn vợ trong khi cô ta đang trong chu kỳ.

** **Bằng chứng**:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ ﷺ أَنَّهُ طَلَّقَ امْرَأَتَهُ وَهِيَ حَائِضٌ فَذَكَرَ ذَلِكَ عُمَرُ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: ((مُرْهُ فَلْيُرَاجِعْهَا ثُمَّ لِيُطَلِّقْهَا طَاهِرًا أَوْ حَامِلاً)) متفق عليه.

Ông Abdullah bin Umar ﷺ ly dị vợ trong khi cô vợ trong chu kỳ kinh, ông Umar ﷺ đem chuyện đó kể cho Nabi ﷺ nghe, Nabi ﷺ nói: "**Hãy ra lệnh nó trở về ở lại với cô ta, sau đó, ly dị cô ta trong giai đoạn sạch sẽ hoặc trong thời kỳ thai nghén.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

c) Dâng lễ Solah và nhịn chay: khi đến chu kỳ kinh cấm phụ nữ dâng lễ Solah và nhịn chay và tuyệt đối không được làm hai sự tôn thờ đó trong suốt những ngày có kinh. Sau khi sạch sẽ chỉ bắt buộc nhịn chay bù lại còn lễ Solah thì không.

** **Bằng chứng:**

عَنْ مُعَاذَةَ ﷺ قَالَتْ: سَأَلْتُ عَائِشَةَ ﷺ فَقُلْتُ: مَا بَالُ الْحَائِضِ تَقْضِي الصَّوْمَ وَلاَ تَقْضِي الصَّلاَةَ ؟ فَقَالَتْ: أَحَرُورِيَّةٌ أَنْتِ ؟ قُلْتُ: لَسْتُ بِحَرُورِيَّةٍ وَلَكِنِّي أَسْأَلُ. قَالَتْ: كَانَ يُصِيبُنَا ذَلِكَ فَنُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّوْمِ وَلاَ نُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّلاَةِ)) متفق عليه.

Bà Mu-a-zah kể: tôi hỏi bà A-y-shah ﷺ: "*Cô suy nghỉ sao phụ nữ có kinh chỉ nhịn chay bù mà không dâng lễ Solah bù?*" bà A-y-shah ﷺ hỏi: "*cô thuộc nhóm người Harury*[(1)]*hả ?*" "*Không tôi không phải nhóm Harury tôi chỉ muốn hỏi thôi.*" Người phụ nữ kia đáp. Bà A-y-shah ﷺ tiếp: "*Trước kia, khi chúng tôi bị như thế chỉ nhận được lệnh nhịn chay bù chớ không có được ra lệnh dâng lễ Solah bù.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

[113]- Phụ nữ có kinh không được phép đi Tawwaf xung quanh Ka'bah.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَائِشَةَ ﷺ حِينَ حَضَتْ وَهِيَ فِي الحَاجِ فَقَالَ لَهَا النَّبِيُّ ﷺ: ((افْعَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ غَيْرَ أَنْ لاَ تَطُوفِي بِالْبَيْتِ)) متفق عليه.

Bà A-y-shah ﷺ khi bị kinh kỳ trong khi bà ta làm Haj, Nabi ﷺ bảo: "**Em hãy làm tất cả những gì người làm Haj làm ngoại trừ không được đi Tawwaf xung quanh Ka'bah.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

Ngoại trừ trong trường hợp bắt buộc thì được phép như: nếu như chờ đến hết chu kỳ kinh thì đến ngày phải rời khỏi Makkah và không thể trở lại lần nữa như những ai ở ngoài nước Arập Saudi, khi đó được phép Tawwaf xung quanh Ka'bah. Câu nói của Shaikh Al-Islam và học trò ông Ibn Al-Qoiyim[(2)].

(***Chú ý:*** Trước khi Tawwaf phải tắm rửa sạch sẽ và để băng kỷ lưỡng.)

[114]- Đối với phụ nữ có kinh kỳ được phép đọc Qur'an với những gì đã thuộc nếu cần thiết như cô ta là giáo viên dạy Qur'an hoặc là sinh viên chuẩn bị thi nhưng không được chàm vào Thiên Kinh Qur'an. Tốt nhất không nên đọc để tránh

---

(1) Harury là ngụ ý nói về xóm Haruro nơi mà nhóm Khowarij tập hợp và tự tách nhóm chống lại vị thủ lĩnh Aly ﷺ, theo chúng phụ nữ có kinh bắt buộc phải dâng lễ Solah bù lại.

(2) Trích từ Al-E'lam Al-Muwaqqi-in 3/24.

khỏi sự tranh luận. Câu nói của trường phái Imam Malik[1], được Shaikh Ibn Al-Qoiyim cho là trội[2] và Shaikh Ibn Baz lựa chọn[3].

** **Bằng chứng:**

Không có bằng chứng xác thực nào cấm phụ nữ trong chu kỳ đọc Qur'an, và trong thời Nabi ﷺ cũng vậy phụ nữ trong chu kỳ không bị cấm đọc Qur'an.

Còn về hadith: ((لاَ تَقْرَأْ الْحَائِضُ وَلاَ الْجُنُبُ شَيْئًا مِنْ الْقُرْآنِ))

Ý nghĩa: "Phụ nữ trong chu kỳ và người bị Junub không được đọc bất cứ gì trong Qur'an."

Shaikh Al-Islam nhận xét về sự xác thực của hadith này: "*Đây là hadith yếu được những Ulama hiểu biết về hadith thống nhất.*" Trích từ Majmụa Al-Fatawa 21/459.

[115]- Phụ nữ trong chu kỳ được phép đi ngang hoặc vào Masjid để lấy đồ khi cần thiết nhưng không được phép ở trong Masjid.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((نَاوِلِينِي الْخُمْرَةَ مِنْ الْمَسْجِدِ.)) قَالَتْ: فَقُلْتُ: إِنِّي حَائِضٌ. فَقَالَ: ((إِنَّ حَيْضَتَكِ لَيْسَتْ فِي يَدِكِ)) رواه مسلم.

Bà A-y-shah رضي الله عنها kể: Thiên Sứ ﷺ bảo tôi: "**Hãy lấy cho anh tấm thảm ở trong Masjid.**" Tôi nói: Em đang có bệnh phụ nữ. "**Bệnh đó không nằm trên tay em.**" Nabi ﷺ đáp lại. Hadith do Muslim ghi lại.

[116]- Khi có những dấu hiệu sau đây phụ nữ trở lại sạch sẽ:

a) Khi máu (kinh) hoàn toàn ngưng chảy, phụ nữ biết được cảm giác đó.

b) Xem lại băng lót chỉ có dính chất màu trắng không có máu.

c) Khi không còn bị đau bụng kinh và những dấu hiệu có liên quan. Có rất nhiều phụ nữ nhận biết được đến chu kỳ hoặc là kết thúc chu kỳ bằng sự đau bụng nhưng vấn đề này không phải ai cũng như vậy.

d) Tiết ra chất nhờn màu trắng (chất này được tiết ra từ tử cung khi kết thúc chu kỳ kinh).

Imam Malik nói: "*Tôi hỏi một số phụ nữ về chất nhờn màu trắng được đáp rằng đó là điều mỗi phụ nữ đều nhìn thấy khi kết thúc chu kỳ kinh.*" Trích từ Fath Al-Bary 1/466.

** **Bằng chứng:**

عَنْ مُرْجَانَةَ مَوْلاَةِ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ: كَانَ النِّسَاءُ يَبْعَثْنَ إِلَى عَائِشَةَ بِالدِّرَجَةِ فِيهَا الْكُرْسُفُ فِيهِ الصُّفْرَةُ مِنْ دَمِ الْحَيْضَةِ يَسْأَلْنَهَا عَنْ الصَّلاَةِ. فَتَقُولُ لَهُنَّ: لاَ تَعْجَلْنَ حَتَّى تَرَيْنَ الْقَصَّةَ الْبَيْضَاءَ. وراه مالك والبخاري.

---

(1) Trích từ Al-Mawahib Al-Jaleel 2/552.
(2) Trích từ Al-E'lam Al-Muwaqqi-in 3/23-24.
(3) Trích từ Al-Majmụa Fatawa của Ibn Baz 4/123.

Bà Murjanah người hầu bà A-y-shah ﵂ kể: Trước kia, có một số phụ nữ gởi đến bà A-y-shah mảnh vải được gói bên trong là miếng băng có dính chất màu vàng từ máu kinh, họ hỏi về sự dâng lễ Solah ra sao được bà trả lời: "*Các cô đừng có vội cho đến khi nào các cô nhìn thấy chất nhờn màu trắng.*" Hadith do Malik và Al-Bukhory ghi lại.

Trích từ Shifa Al-A'leel 1/466.

[117]- Chất màu vàng và màu xám đục mà phụ nữ nhìn thấy có ba trường hợp:

a) Nếu chiết xuất ra trong thời gian kinh kỳ bình thường đó là kinh nguyệt. Câu nói của Imam Abu Hanifah và Imam Al-Shafiy[(1)].

b) Nếu chiết xuất sau khi sạch sẽ không được xem là gì cả, cũng không bị cấm dâng lễ Solah hay nhịn chay. Nhưng hãy lót băng để đừng làm dơ và điều đó không là ảnh hưởng gì đến việc lấy nước Wuđụa hay dâng lễ Solah cả. Câu nói của Imam Ahmad[(2)] và được Shaikh Ibn Baz lựa chọn[(3)].

** **Bằng chứng:**

عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ ﵂ قَالَتْ: ((كُنَّا لاَ نَعُدُّ الْكُدْرَةَ وَالصُّفْرَةَ بَعْدَ الطُّهْرِ شَيْئًا)) رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود حديث رقم ٣٠٠.

Bà Um A'tiyah ﵂ nói: "*Trước kia, chúng tôi không có xem chất màu xám đục và màu vàng là gì cả sau khi sạch sẽ.*" Hadith do Abu Dawud ghi lại được Shaikh Al-Albany xác thực trong Soheeh Abu Dawud hadith số 300.

c) Nếu chiết xuất ra trước chu kỳ kinh một hoặc hai ngày tiếp theo là chu kỳ kinh thì đó là kinh nguyệt. Còn khi chiết xuất ra rồi ngừng và không được tiếp theo là chu kỳ kinh thì giống trường hợp thứ hai tức không được xem là gì cả. Trích từ Maj-mu-ah Rosa-il Lil-mar-ah Al-Muslimah trang 51.

[118]- Cấm quan hệ với vợ trong suốt chu kỳ kinh (như đã được kể trên). Ai cố ý sai phạm thì y bị mang tội và bị phạt. Giáo lý này áp dụng cho cả nam lẫn nữ.

Cách phạt: xuất trả bố thí một Dinaar hoặc nửa Dinaar. Câu nói của trường phái Imam Ahmad[(4)] và Shaikh Al-Islam[(5)].

(một Dinaar tương đương khoảng 121 đô la Mỹ)

** **Bằng chứng:**

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ﵄ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ فِي الَّذِي يَأْتِي امْرَأَتَهُ وَهِيَ حَائِضٌ. قَالَ: ((يَتَصَدَّقُ بِدِينَارٍ أَوْ بِنِصْفِ دِينَارٍ)) رواه أبو داود وصححه الألباني في الإرواء ١/٢١٧.

Ông Ibn Abbaas ﵄ thuật lại lời Nabi ﷺ nói về người đàn ông quan hệ vợ trong khi cô ta trong chu kỳ: "**Hãy bố thí một Dinaar hoặc nửa Dinaar.**" Hadith do Abu Dawud ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Al-Irwa 1/217.

(1) Trích từ Al-Bidayah Al-Mujtahid 1/88.
(2) Trích từ Al-Sharh Al-Kabeer 2/449.
(3) Trích từ Al-Majmụa Al-Fatawa của Ibn Baz 4/120.
(4) Trích từ Al-Insof 2/377.
(5) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 44.

[119]- Phụ nữ sau khi kết chu kỳ nhưng chưa tắm vẫn bị cấm giống như trong thời gian có chu kỳ ngoại trừ hai điều:

a) Nhịn chay vì nó tương tự như người bị Junub. Trích từ Zad Al-Mustaqne' trang 13.

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَائِشَةَ ﵂ قَالَتْ: ((كَانَ النَّبِيُّ يُصْبِحُ جُنُبًا مِنْ جِمَاعٍ غَيْرِ احْتِلاَمٍ ثُمَّ يَصُومُ)) متفق عليه.

Bà A-y-shah ﵂ kể: "*Trước kia vào một buổi sáng, Nabi ﷺ bị Junub vì quan hệ chăn gối không phải do mộng tinh. Sau đó, Nabi ﷺ nhịn chay.*" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

b) Ly hôn: bởi vì ly hôn chỉ bị cấm trong chu kỳ kinh vì thời gian bị kéo dài còn bây giờ lý do đó không còn nữa. Trích từ Hashiyah Al-Rawd Al-Murba' 1/383.

[120]- Rong kinh: là máu được chiết xuất ra từ âm đạo chảy ra không có giới hạn.

Máu rong kinh và máu kinh nguyệt khác nhau bốn điều:

a) Máu kinh nguyệt màu đen còn máu rong kinh màu đỏ.
b) Máu kinh nguyệt có dạng đặc còn máu rong kinh dạng lỏng.
c) Máu kinh nguyệt có mùi hôi thối còn máu rong kinh không có mùi như máu kinh nguyệt bởi vì nó xuất ra mạch máu.
d) Máu kinh nguyệt không bị đặc khi chảy ra ngoài còn máu rong kinh bị đặc khi chảy ra ngoài.

[121]- Phụ nữ bị rong kinh thì có ba trường hợp:

Bình thường, phân biệt rõ ràng và bị lộn xộn, mỗi trường hợp có giáo lý riêng được phân tích như sau:

a) Trường hợp bình thường.

Trong trường hợp này người phụ nữ biết được chu kỳ kinh nguyệt và chu kỳ đó không thay đổi cả chục năm nay, thí dụ mỗi lần đến chu kỳ chỉ có sáu hoặc bảy ngày chẳng hạn và như thế hằng chục năm nay. Sau đó chu kỳ bị thay đổi làm cho số ngày nhiều hơn bình thường và không phân biệt được hai loại máu (giửa máu kinh nguyệt và máu rong kinh). Khi đó, không dâng lễ Solah và những điều cấm khi có chu kỳ theo số lượng ngày theo những lần chu kỳ trước còn những ngày sau đó là bị rong kinh. Bắt buộc phải tắm khi đủ số ngày theo chu kỳ rồi dâng lễ Solah, nhịn chay và chồng được phép quan hệ với cô ta. Câu nói của đa số Ulama(1) và được Shaikh Ibn Uthaimeen lựa chọn(2).

** **Bằng chứng:**

عَنْ عَائِشَةَ ﵂ قَالَتْ: جَاءَتْ فَاطِمَةُ بِنْتُ أَبِي حُبَيْشٍ ﵂ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أُسْتَحَاضُ فَلاَ أَطْهُرُ أَفَأَدَعُ الصَّلاَةَ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((لاَ، إِنَّمَا ذَلِكِ عِرْقٌ وَلَيْسَ بِحَيْضٍ فَإِذَا أَقْبَلَتْ حَيْضَتُكِ فَدَعِي الصَّلاَةَ وَإِذَا أَدْبَرَتْ فَاغْسِلِي عَنْكِ الدَّمَ ثُمَّ صَلِّي)) متفق عليه.

(1) Trích từ Al-Majmụa 2/561.
(2) Trích từ Maj-mu-ah Rosa-il Lil-mar-ah Al-Muslimah trang 74.

Bà A-y-shah ﷺ kể: bà Fatimah bint Abu Hubaish đến gặp Nabi ﷺ và nói: Thưa Thiên Sứ! Tôi là người phụ nữ bị rong kinh không bao giờ hết, vậy tôi phải bỏ dâng lễ Solah hay sao? Thiên Sứ ﷺ đáp: "**Không, chẳng qua đó là máu xuất ra từ mạch máu chứ không phải là máu kinh nguyệt. Khi nào đến chu kỳ thì hãy bỏ dâng lễ Solah và khi nào hết thì tắm rửa sau đó dâng lễ.**" Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

b) Trường hợp phân được biệt rõ ràng.

Trong trường hợp này người phụ nữ có chu kỳ không nhất định trước khi bị rong kinh bởi vì chứng rong kinh có từ lần chu kỳ đầu tiên hoặc người phụ nữ có chu kỳ không được ổn định về số lượng ngày cũng như thời gian. Có khi chu kỳ là năm ngày, có khi mười ngày, có khi đến ở đầu tháng, có khi đến ở cuối tháng. Khi đó, nhìn vào màu máu để phân biệt:

Đầu tiên là máu có dạng đặc, màu đen, có mùi hôi nặng thì đó là máu kinh bắt buộc bỏ dâng lễ trong thời gian đó và bắt buộc phải tắm sau đó dâng lễ Solah, nhịn chay khi kết thúc.

Kế tiếp là máu có dạng lỏng, màu đỏ thì đó là máu rong kinh. Câu nói của Imam Al-Shafiy. Trích từ Al-Iqna' fi hal Alfad Abu Shuja' 1/242.

** **Bằng chứng:**

عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ أَبِي حُبَيْشٍ ﷺ أَنَّهَا كَانَتْ تُسْتَحَاضُ فَقَالَ لَهَا النَّبِيُّ ﷺ: ((إِذَا كَانَ دَمُ الْحَيْضِ فَإِنَّهُ دَمٌ أَسْوَدُ يُعْرَفُ فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَأَمْسِكِي عَنْ الصَّلاَةِ فَإِذَا كَانَ الآخَرُ فَتَوَضَّئِي وَصَلِّي)) رواه أبو داود والنسائي وصححه الألباني في إرواء الغليل ١/٢٢٤.

Trước kia bà Fatimah bint Abu Hubaish ﷺ bị chứng rong kinh, Nabi ﷺ bảo bà: "**Nếu là máu kinh nguyệt thì có màu đen, có mùi. Khi bị như thế thì hãy ngưng dâng lễ Solah còn nếu không phải như thế thì hãy lấy nước Wuđụa và dâng lễ Solah.**" Hadith do Abu Dawud và Al-Nasa-y ghi lại và được Shaikh Al-Albany xác thực trong Irwa Al-Gholeel 1/224.

c) Trường hợp bị lộn xộn.

Trong trường hợp này máu kinh nguyệt và máu rong kinh trộn lẫn nhau cả hai chỉ có một màu hoặc cả hai loại máu có ngày là màu đỏ, có ngày màu đen, có ngày màu xám đục, có ngày màu vàng hoặc người phụ nữ quên đi chu kỳ của mình không biết được là chu kỳ có vào đầu tháng hay là giữa tháng hay là cuối tháng, thế là bị lộn xộn không phân biệt được. Khi rơi vào trường hợp nêu trên thì được tính theo chu kỳ những người thân như mẹ hoặc chị em gái, còn nếu không có người thân thì tính theo chu kỳ của đa số phụ nữ tức sáu ngày hoặc bảy ngày và không được dâng lễ Solah và nhịn chay trong suốt thời gian nêu trên. Sau đó, tắm rửa rồi dâng lễ Solah, nhịn chay và không bị ảnh hưởng gì với lượng máu chảy ra sau đó nhưng phải lấy nước Wuđụa vào mỗi giờ dâng lễ rồi dâng lễ tùy thích miễn sao nước Wuđụa vẫn còn. Tốt nhất thì tắm vào mỗi giờ Solah nhưng không bắt buộc.

** **Bằng chứng:**

Bà Hamnah bint Jahsh ﷺ bị rong kinh trong thời Nabi ﷺ, khi bà than phiền với Nabi được Nabi ﷺ khuyên hãy ở trong chu kỳ sáu hoặc bảy ngày, sau đó, tắm rửa rồi dâng lễ Solah vào những ngày còn lại trong tháng và làm như thế vào

những tháng kế tiếp. Hadith do Abu Dawud và Ibn Majah ghi lại và được Al-Bukhory xác thực.

[122]- Phụ nữ có chu kỳ kinh bị đứt quản tức ngày ra máu, ngày không ra, trong tình trạng này có hai trường hợp:

a) Máu luôn bị đứt quản trong suốt cả tháng, trong trường hợp này là máu rong kinh không ảnh hưởng gì đến dâng lễ hay nhịn chay gì cả.

b) Máu bị ngưng ra trong chu kỳ kinh, nếu sự sạch sẽ ít hơn một ngày thì không được tính là sạch sẽ ngoại trừ thấy được một trong những dấu hiệu sạch sẽ như: sự sạch sẽ đó rơi vào ngày cuối của chu kỳ hoặc thấy chất nhờn màu trắng..., còn nếu sự sạch sẽ được một ngày trở lên thì được tính là sạch sẽ, khi đó bắt buộc tắm và dâng lễ. Câu nói của Ibn Qudamah[(1)], được Shaikh Ibn Uthaimeen cho là trội[(2)].

Nếu máu trở lại lần nữa trong giai đoạn chu kỳ thì bị kinh nguyệt thêm lần nữa.

[123]- Người bị ra máu sản hậu không được qui định thời gian ít nhất là bao nhiêu ngày. Câu nói của đa số Ulama. Trích từ Al-Majmụa 2/542.

Và cũng không giới hạn nhiều nhất là bao nhiêu ngày nếu như máu ra liên tục và có cùng đặc điểm thì đó là máu sản hậu. Câu nói của Shaikh Al-Islam[(3)] và được Shaikh Sa'dy lựa chọn[(4)].

Có một số phụ nữ không ra tí máu nào cả sau khi hạ sanh, đó là vào thời của Nabi ﷺ có người phụ nữ sau khi sanh có ra tí máu nào thế bà được đặt cho biệt danh "người phụ nữ khô ráo".

Từ đường truyền xác thực có người phụ nữ sau khi hạ sanh không thấy máu, bà ta đến gặp bà A-y-shah ﵂ và bà A-y-shah nói: "*Cô là người phụ nữ được Allah tẩy sạch.*" Hadith do Al-Bukhory ghi lại.

[124]- Giáo lý về máu sản hậu có hiệu lực sau khi sanh nở cho dù thai nhi chỉ mới vừa được tượng hình người. Câu nói của trường phái Imam Abu Hanifah[(5)] và Imam Ahmad[(6)].

Còn nếu chỉ sanh ra hòn máu hoặc cụt thịt đặc và chưa được hình thành người, khi bị ra máu thì đó là máu rong kinh không ảnh hưởng gì đến việc dâng lễ. Nếu máu đó kéo dài cho đến chu kỳ kinh nguyệt thì ngưng dâng lễ trong thời gian chu kỳ, khi kết thúc tắm rửa và dâng lễ và không bị ảnh hưởng gì nếu máu còn tiếp tục ra.

---

(1) Trích từ Al-Mụny 1/355.
(2) Trích từ Al-Sharh Al-Mumte' 1/436.
(3) Trích từ Al-Ikhtiyarot trang 46.
(4) Trích từ Al-Mukhtarot Al-Jaliyah /40.
(5) Trích từ Al-Badae' Al-Sonae' 1/161.
(6) Trích từ Al-Rawd Al-Murbe'.

[125]- Máu chảy ra trước khi sanh hai hoặc ba ngày nếu bị đau bụng sanh thì đó là máu hậu sản. Câu nói của trường phái Imam Ahmad[1], được Shaikh Al-Sa'dy lựa chọn[2].

Và Shaikh Sa'dy nói: "*Không phải chỉ hai hoặc ba ngày thôi mà có nhiều hơn nữa cũng được tính như vậy nếu máu đó kéo dài đến ngày sanh*." Trích từ Fiq Ibn Sa'dy 1/340.

[126]- Nếu máu hậu sản ngưng ra vài ngày trong khoảng thời gian bốn mươi ngày sau khi sanh rồi tiếp tục ra trở lại thì những không ra máu được tính là những ngày sạch sẽ. Câu nói trội nhất của trường phái Imam Ahmad[3] và được Shaikh Muhammad bin Ibrohim cho là trội[4].

Dựa vào đó chồng được phép quan hệ trong khoảng thời gian sạch sẽ. trích từ một trong hai đường truyền được truyền lại từ Imam Ahmad và được Shaikh Ibn Uthaimeen lựa chọn.

Bởi vì, sự dâng lễ được công nhận thì không có lý do gì cấm người chồng quan hệ ngoại trừ có bằng chứng rõ ràng nhưng không có bằng chứng nào cấm cả.

Mọi lời ca ngợi, tán dương đều kính dâng Allah, Đấng mà nhờ có phúc lành của Ngài làm cho mọi việc được hoàn hảo.

(1) Trích từ Al-Insof 2/481.
(2) Trích từ Al-Fiq Ibn Sa'dy 1/340.
(3) Trích từ Al-Mụny 1/481.
(4) Trích từ Fatawa Ibn Ibrohim 2/102.

Mục Lục

Chủ đề **Trang**